

Originalen til et Portræt, som beror hos en Familie i Trondhjem, staar paa Bagsiden heraf anført som „Christian Ludvig Schiøtz Biørn“. Grosserer i Drammen til 1821, senere Lensmand i Lier, født i *Ffensborg*, hvor hans Fader var Sognepræst.

Da man ellers ved, at Lensmand Biørn døde $17\frac{1}{5}$ 1840, $62\frac{1}{2}$ Aar gl., fremgaar heraf, at han maa være født *henimod Slutningen af 1777*. Kan der paa Grund heraf udfindes Nærmere om hans Forældre og Slægt?

Ch. Delgobe, Christiania.

Generalmajor Georg Reichweins Efterslægt.

Af H. J. Huitfeldt-Kaas.

I. Hans egne Born.

I Norsk Historisk Tidsskrift 3 R. V, S. 337—426 har jeg meddelt en udførlig Biographi af Generalmajor Georg Reichwein, hvortil herved føies nogle Efterretninger om hans Efterslægt.

Ved samme Leilighed medtages følgende Tillæg til Biographien, der senere ere fremkomne. Af et Brev, dateret Christiania 19. Decbr. 1674, fra hans Enke Fru Inger Rytter til Oberauditeur Herman Meyer i Kjøbenhavn sees, at „vi“ (d. e. hun og hendes anden Mand, N. Helvaderus Silberstein) for dennes Adelsbrev havde betalt 1000 Rdlr. i rede Penge, medens de senere udlovede 500 Rdlr. gjælde Bestallingen som Generaladjutant og det første (forhaabentlig snart ledigt blivende) Compagni tilhest i Norge, hvilken Sum skal blive betalt i Jordegods¹⁾. Silberstein afgik ved Døden kort før Pintse 1678, og Skiftet efter ham afsluttedes 16. Januar 1686.

Hans Reichwein, en Søn af Generalmajor G. Reichwein i hans første Ægteskab og altsaa uden Tvivl født i Tydskland før Faderens Ankomst til Norge, maa være en af de Sønner, denne 1651 omtaler²⁾, og som 1644 i Egenskab af Underofficerer førte de Tropper til Christiania, som Faderen paa Anmodning af Henrik Bjelke havde hvervet i Bergen. Han har saaledes deltaget i Hannibalsfeiden 1644—45, og da Georg Reichwein efter dennes Slutning blev Oberst over det Agershusiske Regiment, blev Hans R. Fændrik ved 2. Compagni under Lieutenant Jørgen Groëß med en Gage af 100 Rdlr. aarlig, der tog sin Begyndelse

¹⁾ Meddelelse af Hr. Jægermester C. E. A. Schøller efter „Indkomne Breve“ for Janr. 1675 i Dan. Rigsarchiv.

²⁾ Se (Norsk) Hist. Tidskr. 3 R. V, S. 344.

fra 1. Novbr. 1645. Ved en Bestalling, dateret Agershus . Mai 1647, antager Statholder Hannibal Sehested paa kgl. Mait.s Vegne erlig og mandhafte Hans Reichwein for en Fændrik under den Norske Militie og tillader ham paa hans Begjæring nu i Fredstid at maa forløves at forføie sig paa fremmede Steder, udi Krigs Occasion, hvor noget er at se og lære, for at gjøre sig videre kvalificeret til Befordring i Kongens Tjeneste og med Tilsagn om Avancement efter sine Meriter; om Rigerne geraade i Krig, er han forpligtet strax at indstille sig. Under sin Fraværelse beholder han sin Fændriksgage 150 Rdr. aarlig¹⁾. Dette bekræftes ved et Kongebrev af 13. Decbr. 1648 for hans og flere Officierers Vedkommende, der, som han, befinde sig i Udlandet, og det paalægges den Norske Commissarius (W. Mechlenborg) og Contributionsforvalter (J. Gaarmand) at udbetale dem den fastsatte Gage, saalænge de der „flittig efterfølge Krigen“²⁾. I Begyndelsen af Aaret 1651 var han i alle Fald kommen hjem, da han 24. Marts d. A. paa Agershus egenhændigt kvitterer for Gage fra 1. Mai 1647, hvorpaa blev udbetalt c. 181 Rdr., medens der staar tilbage c. 188 $\frac{1}{2}$ Rd. af Gagen til 1 Janr. 1650.

Ikke mange Aar efter synes han at være død, idet de nævnte c. 188 $\frac{1}{2}$ Rd. udbetaltes til hans Arvinger, repræsenterede af Faderen Georg Reichwein³⁾. Han var inden sin Død bleven Capitain, hvilket han benævnes ved denne Udbetaling og i et ham forresten uvedkommende Vidneprov, optaget paa Christiania Raadstue 28 April 1653, hvori omtales, at Capitain Hans Reichwein og Broderen Henrich R. 2. Januar s. A. kørte ud af Byen paa Slæde⁴⁾. Det kan være tvivlsomt, om han er den Capitain „Reichwind“, der om Sommeren 1657 laa med sit Compagni i Christiania⁵⁾, men derimod kan han ikke have deltaget i Krigen

¹⁾ N. Rigsarch.-Personalie, Reichwein. Det er formodentlig for denne Søn, at Faderen 12. Octbr. 1647 anholder hos Statholderen om et Compagni. Meddel. fra N. Rigsarch. II, S. 55.

²⁾ N. Rigsregistr. IX, S. 179.

³⁾ N. Rigsarch., Commissariatsregnsk. 1651-53. Hans R.s Vaaben 1651 (i sort Lak) er som Faderens: Armen med Vindrueklasen i Skjoldet og paa Hjelman.

⁴⁾ N. Rigsarch., Retsprot. Nr. 149.

⁵⁾ N. Rigsarch., Christiania Contributionsregnsk. 1631-60.

1659—60, som Jørgen Bjelke angiver, idet han vistnok forvexler ham med Broderen Georg R., der strax efter hans Død synes at have indtaget hans Plads¹⁾.

Henrich Reichwein, ligeledes Søn af Generalmajor Georg R.s første Ægteskab og vistnok født i Tydskland, førte 1644, ligesom Broderen Hans R., som Underofficier en Del af Faderen hvervede Tropper fra Bergen til Christiania og har vistnok deltaget i Hannibalsfeiden 1644—45, i hvilket sidste Aar han kaldes Fændrik. Ogsaa i den følgende Tid 1646—47 kaldes han Fændrik ved Agershusiske Regiment under Oberst Georg Reichwein med en Aflønning af 100 Rdlr., men fra 1. Decbr. 1649 til 1. Februar 1652 kaldes han i Commissariats-Regnskaberne Corporal ved 1ste Compagni af nævnte Regiment, hvilket maaske betyder, at han kun aflønnedes som saadan²⁾.

5. Marts 1656 lod Henrich Reichwein paa Agers Thing forkynde et af Dorethe Jespersdatter, Hans Ritters Efterleverske, 15. Octbr. 1654 udstedt Brev, hvorefter han for den Omsorg, han skriftlig har lovet hende, skal være hendes Arving, da han ogsaa tilforn har ladet hendes sal. Mand begrave³⁾.

Hverken ved denne Leilighed eller i det ved Broderen Hans R. omtalte Vidneprov af 28. April 1653 benævnes Henrich R. med nogen militair Titel; saa er heller ikke Tilfælde, da han 10. August 1656 i Christiania blev gift med Anna Thrane⁴⁾, en Datter af hans Faders gamle Ven, Hr. Povel Thrane, Sogneprest til Nes og Provst paa øvre Romerige. Hun var da Enke efter Raadmand i Christiania Helle Bertelsen, der blev begravet i Hellig Trefoldigheds Kirke sammesteds 8. Septbr. 1652, og blev tredie Gang gift sammesteds 16. Novbr. 1662 med Sr. Thomas Holst, Borger i Christiania, der blev begravet samme-

¹⁾ Generallieutn. Jørgen Bjelkes Selvbiografi ved J. A. Fridericia, S. 157 og 162.

²⁾ Han maa være den Henrik Requent, hvis Barn blev døbt paa Bragernes 6. Decbr. 1654 „efter Prædiken“ (altsaa uægte); Barnet begravedes sammesteds allerede 20. samme Maaned.

³⁾ N. Rigsarch., Agers Thingbog 1656 (Retsprot. 372), S. 2.

⁴⁾ De viedes til Høimesse under Kløkkeringning. 6. Juli s. A. var der udlyst for dem 3die Gang.

steds „under Taarnet“ 15. Septbr. 1699 „med alle Klokker“. Ægteskabet med Henrich Reichwein var nemlig helt kortvarigt, idet han allerede blev begravet i Christiania Kirke 10. Mai 1657. Selv blev Anna Thrane begravet paa Rosengaarden i Chra. 6. Janr. 1694¹⁾.

Georg (Jørgen) Reichwein var utvivlsomt Generalmajor G. R.s yngste Søn af første Ægteskab og muligens først født i Beyndelsen af 1630-Aarene, i saa Fald i Norge (Bergen). Han nævnes nemlig først 1657, da han 8. Juni af Statholder Nils Trolle erholdt Bestalling som Fændrik ved Livcompagniet af Oplandske Regiment til Fods under Faderen, Oberst G. Reichwein²⁾. Han er imidlertid allerede det følgende Aar Capitain og synes næsten at maatte have arvet Broderen Hans Reichweins Stilling som Capitain ved Oplandske Regiment, da han 1658 forekommer som saadan ved Throndhjems Tilbageerobring og 1659—60 under Feldttoget i Smaalenene og Bahus Len; blandt andet var han saaledes tilstede i Træfningen ved Borge Kirke 6. Febr. 1660³⁾.

27. Juli 1664 begjærer Capitain Jørgen R. fra Jordstad (=: Jørstad) i Gudbrandsdalen Hs. Excellence Statholderens Hjælp hos Kongen til at erholde til Mageskifte Gaarden Jordstad, skylder 2 Huder og 3 Bpd. Fisk, samt Ødegaarden Vingenes, skylder 1 Hud, begge i Faaberg Sogn, mod 6 Huder Jordegods eller 300 Rd. i Penge. 30. Aug. s. A. resolveres, at hans Begjæring skal haves i Agt, naar Kongens Ordre om Godsafhændelse kommer. 1. Febr. 1666 fra Agersgaard andrager Capt. R. atter om at maatte faa kjøbt Jørstad, som han bruger, og Vingenes, der ligger ham bekvemt. De til Godssalget committerede paa-lægges, Agershus 10. Febr. 1666, at imødekomme R.s Ønske,

¹⁾ Se Personalhist. Tidsskr. 3. R. II, S. 259 og de der citerede Kilder.

²⁾ Dan. Magazin 5. R. III, S. 257. Skjønt vistnok adskillig yngre end sine ovennævnte to Brødre, kan han derfor ikke antages at være født af Faderens andet Ægteskab, idet han da vilde blive altfor ung baade som Fændrik, Capitain og Ægtemand.

³⁾ I Jørgen Bjelkes Selvbiografi, udgivet af J. A. Fridericia, kaldes han vistnok Hans R., men i 1658 underskriver han sig oftere i Kvitteringer i Commissariats-Regnskaberne i N. Rigsarchiv som Georgius Reichwein.

om han vil give saameget derfor som nogen anden¹⁾. Capitain Georg R. caverer fra Jørstad 23. Novbr. 1665 for en Drabsmands Tilstedeblivelse, da denne, der er hans Tjener, selv er kvæstet og derfor ikke kan følge Fogden, der skulde gribe ham²⁾.

Ved Skjøde, dateret Agershus 17. Mai 1666, sælger Statholder Ulrik Frederik Gyldenløve i Henhold til kgl. Bevilling af 9. Decbr. 1665, angaaende Afhændelse af Krongods i Norge til de høistbydende, til ædle og mandhaftige Capitain Georg Reichwein en Del Gaarde, Pladse og Eiendomme i Gudbranddals Fogderi³⁾, hvorfor Capitain R. har betalt det høieste, der blev budt paa Auction. I Tilfælde af Vanhjæmmel Erstatning inden 6 Uger. R. skal selv søge Kongens Confirmation paa Kjøbet, hvilken er meddelt 8. Febr. 1668⁴⁾. — Ved Statholder U. F. Gyldenløves Skjøde (paa Kongens Vegne), dat. Agershus 7. Octbr. 1668 solgtes til „ædle og mandhaftige“ Capitain Georg R. mere af Kongens Gods i Gudbrandsdals Fogderi⁵⁾. — Ligesaa solgte

¹⁾ N. Rigsarch. Statholdersk. Suppl. Prot. 1662—69 (Nr. 2), fol. 158 Nr. 140 og fol. 285, Nr. 799.

²⁾ N. Rigsarch., Statholdersk.s Documenter 1666.

³⁾ Nemlig i Gusdals Sogn: søndre Breudum, skylder til Kongl. Mait. 1 Skind. (1 Janr. 1672 klager Enken Anne Jonsdatter over, at Capt. R. vil fortrænge hende og hendes Søn fra Ødepladsen „Bredon“ i Gusdal, hvorfor Statholderskabet 13. Janr. henstiller til ham at have Medlidenhed med hende. N. Rigsarch., Stathold. Suppl. Prot. 1671—82 (IV) fol. 32.) Sollum 3 Skind, Teigum 9 Skind, Snertingdal 1 Hud, Stubberud 1 Hud 3 Sk.; i Lesø Sogn: Korsvold skylder aarlig 2 Skind, Borkhus 1 Sk., Foldalen, som Erik paabor, 1 Sk., Foldalen, Halvor paabor, 1½ Sk., Huse i Foldalen 1 Sk., Huse, som Ole ibid. bruger, 1 Sk., Lilleseter 1 Sk., Teigseter 1 Sk., Brandals Ødegaard skylder 3 Sk. 9 Mærker Fisk; i Faabergs Sogn: Studshoved skylder 9 Sk. 18 Mk. Fisk, med underliggende Engeland tilfjelds, Stølen kaldet, som er under samme Landskyld, Sundpladsen, skylder ½ Hud, og en Engeplads derunder, kaldet Kitlin, skylder 1 Sk. [I Februar s. A. anholder Nils Sem, Corporal ved Capt. R.s Compagni, der af sin Capitain har kjøbt Ødegaarden Sundpladsen „ved Hovedkirken“ af 6 Skinds aarlig Skyld, om at maatte udløse den paaboende Bonde, hvilket bevilges. (Stath. Suppl. Prot. 1671—82, Nr. 184.)]

⁴⁾ Orig. p. stemplet Papir med Gyldenløves Underskrift og Segl (paraph. af Niclas Orloff) i N. Rigsarch. (Personalia, Reichwein).

⁵⁾ Nemlig i Faaberg: Ofren skylder 1 Hud 3 Skind, 1 ⅞ 3 Mk. Fisk. Retlien 1 Sk. Bollung 1 Hud 1½ ⅞ Fisk. Simmerud 1 Hud 1½ ⅞ Fisk. Jørstad 1½ H. 2 ⅞ 6 Mk. F. Mellum 2 H. 5 Sk. 3½ ⅞ F. Jørsta 1 H. 1½ ⅞ F. Scheggesta ½ H. 18 Mk. F. Smestad 1 H. Disserud 9 Sk. Gusdal Sogn: Søndre Kaeten 2 H. Myre 2 H. Fron Sogn: Ekre 1 H.

U. F. Gyldenløve paa Kongens Vegne ved Skjøde, dat. Agershus 24. Octbr. 1668, til G. R., endnu nogle af Kongl. M.s Gaarde i Gudbranddalens Fogderi¹⁾. Han androg imidlertid kort efter, at en Del af det Gods, han havde købt, var assigneret til Officierer og Ryttere, og begjærede derfor, at Fogden maatte udlægge dem andet Gods, hvilket bevilges af Statholderen 12. Decbr. s. A.²⁾, men dette maa ikke være bragt i Orden, thi atter 12. Septbr. 1669 beklager han sig fra Jørstad (Faaberg) for Statholderen over, at en Del Gaarde og Pladser af det Jordegods, han for et Aar siden har tilforhandlet sig i Gudbrandsdalen efter Statholderens Skjøde, er Officers- og Rytterkvarterer, hvorfor han beder om Ordre til Fogden at udlægge ham selv, hans Officierer og Ryttere andre Gaarde til Kvarter, for at han ei skal miste sin Landskyld og Rettighed af det ham naadigst bebrevede Gods³⁾. — 9. Decbr. 1669 beklager Hans Rotkier sig over, at Capitain R. har opsagt ham som Gastgiver paa Gaarden Lillehammer i Faaberg Sogn, da Capitainen selv vil bruge Gaarden, uagtet han baade har den Gaard, han bebor, og 2 andre etc.; men da Statholder Gyldenløve, der har bevilget R. Gaarden, er fraværende, henskydes Sagen til ham, der i 1673 erklærer intet at have at prætere i denne Anledning⁴⁾. — Oberst Hans Jacob Skiort, Commandant paa Agershus og Slotsloven forvaltende, har efter Begjæring fra ædle og mandhafte Georg R., Capitain over Søndre

1½ æ F. Myre 1 H. 4 Sk. Bøe 2½ H. 3½ Pol. 6 Mk. F. Jetlum 1 H. 4 Sk. Berge 1 H. 4 Sk. Kolberg ½ H. Rusten 3 Sk. Branstad, bruges under Kiestad, 3 Sk. Strømbla 3 Sk. Frydalen 1 H. 18 Mk. F. Ruland 7 Sk. Halandsvigen 1 Sk. Stendal 1 Sk. Nyhus 1 Sk. Dybdal 1 Sk. Delen 1 Sk. Øvre Fieldsrud 1 Sk. Bakke 1 Sk. Gaarder 1 Sk. Mittelvig 1 Sk. Bockul 1 Sk. Lien 1 Sk. Dybdal 1 Sk. Gravdal 2 Sk. Vaage Sogn: Slette 16 Alen Vadmæl og 1 H. Storing 4 H. Tilsammen 49 Huder 3 Mk. Fisk. Huden ansat til 50 Rd., tilsammen 2452 Rd. (N. Rigsarch., Skjødeprot. over solgt Krongods 1662—68, p. 514 ff.).

¹⁾ Nemlig i Ringsager Sogn: Sørum skylder ½ Hud, Soetungstad ½ H. Hueaas, bruges under Biskopsaasen, 3 Sk., Setter Ødegaard, bruges under Smestad, 1 H., Aasen ½ H. Nedre Goden Aas ½ H. Lier 4 Alb. (Ibid. S. 522 ff.)

²⁾ Stath. Suppl. Prot. II, fol. 417. 1668 Nr. 202 (N. Rigsarch.).

³⁾ N. Rigsarch. Personalialia, Reichwein.

⁴⁾ N. Rigsarch. Statholdersk. Suppl. Prot. 1669—71 (Nr. III) fol. 38, Nr. 315. Do. IV, Nr. 817.

Gudbrandsdalens Compagni, om Mageskifte af Krongods (mod dobbelt Vederlag efter kgl. Forordning) bevilget ham Trosetter¹⁾, skylder 4 Huder 1 Skind, Brunlaug, sk. 1½ H. 2 Sk., (i Faaberg) og Fogner, sk. 1½ H., i Gusdals Sogn, alt af Christiania Skoles Gods, til Mageskifte mod Tue²⁾ med underliggende Kalsømarken paa Hadeland, sk. 4 Sk~~ø~~ Tunge med Bygsel over 1 Sk~~ø~~, Canonigods, og Anfossen i Gran Sogn paa Hadeland, sk. ½ Sk~~ø~~ Tunge, hvorunder Saug og Kværn. Da dette efter medfølgende Besigtelser udgjør dobbelt Vederlag, bevilges Mageskiftet paa kgl. M.s Behag og Ratification. Agershus 8. Febr. 1672. 8. Juli s. A. fra Jørstad ansøger Capt. R. om kgl. Stadfæstelse, som U. F. Gyldenløve, Kjøbenhavn 31. Juli s. A., anbefaler, og som derpaa er meddelt, Kjøbenhavn 9. Septbr. 1672 efter H. Excell. Hr. Griffenfelds Ordre³⁾.

8. Juli 1672 begjærer Capt. R. Arrest paa Guldsmeden Jørgen Jæger, der i nogle Aar har havt hans Gaard Lillehammer i Forpagtning og i høi Grad forringet den, indtil han betaler sin Gjæld eller stiller Caution, hvilket Statholder Ove Juell 16. Juli bevilger. — Da Capt. R.s Gaard og Sogneprestens, Hr. Haagen Villumsens, Eiendom grændse til hinanden, bevilger Statholderen 25. Juli 1672 efter begge Parters Ønske, at Foged og Sorenskriver paa Aastedet skulle forlige eller afgjøre Sagen⁴⁾.

Ved Sagethinget paa Refvo Stevnestue (i Sande) 1. Septbr. 1673 citerede Capt. G. R.s Fuldmægtig, Jens Christophersen af Bragernes, med Fuldmagt, dat. Jørstad 3. Juni s. A., velædle Nicolaus Silbersteen, Kgl. M.s Generaladjutant og Capt. under Smaalenske Regiment, til at betale ham 400 Rd. i Arvepenge, der tilkomme ham efter hans Søstre hos Silbersteens Kjæreste, i Henhold til Stevning, dat. Agershus 12. Aug. 1673. Efter Be-

¹⁾ I Marts 1672 ønsker han at overflytte 2 Beboere af Troseter til Tue paa Hadeland paa gunstige Betingelser, hvilket Statholderskabet bevilger. (Ibid. 1671—82 (IV) Nr. 200).

²⁾ I Januar 1674 heder det, at G. Reichwein har solgt Tue paa Hadeland til en Bondelensmand, der vil aftrænge Bygsleren Mats Lauritssøn, som beklager sig derover. (Stath. Suppl. Prot. IV, fol. 225, Nr. 1095 i N-Rigsarch.).

³⁾ N. Rigsarch. Aabne Breve og Indlæg for sidstnævnte Dato.

⁴⁾ N. Rigsarch., Stathold. Suppl. Prot. 1671—82 (IV) fol. 67 og 69.

gjæring af Silbersteens Fuldmægtig, Nils Berg, opsattes Sagen til 8. Octbr. — 22. Octbr. s. A. paa Skattethinget sammesteds vare atter begges Fuldmægtige tilstede. Nils Berg producerede efter Fuldmagt, dat. Kobbervigen, 1. Registrering af 4 Commissarier efter Generalmajor Reichwein, hvorefter hver af Døtrene fik 1000 Rd. i Fædrearv, for hvilke Penge de af sin (o: G. R.s) kjære gode Stifmoder, Fru Inger Rytter, med Jordegods ere forsikrede, hvorfor hun fik „Afsked“ af sine Børn 26. Mai 1668; 2. Fortegnelse paa hvad Fru Inger Rytter har bekostet paa de sal. velbr. Jomfruers, Gertrud Karine Reichweins og Sophie Amalie R.s Sygdom og Begravelse, dat. Kobbervigen 21. Octbr. 1673; 3. Missive fra Capt. G. Reichwein til Fru Inger Rytter om at skaffe ham laant 300 Rd. paa 2 Guldkjæder, som han sender med sin Tjener Christen, dat. Tue 8. April 1670; 4. sammes Missive til hende om igjen at sende ham de 2 Guldkjæder, saa vilde han dermed være fornøiet for sin Arv efter Søstrene, dat. Jørstadgaard 21. Mai 1672; 5. Nils Bergs Indlæg i Sagen, dat. Kieltaas 22. Octbr. 1673 (Thingdagen). Sagen henvistes fra dette Thingsted og til Arvetomten, da man ikke her kunde revidere og paadømme de fremlagte Regnskaber etc.¹⁾.

I Begyndelsen af Aaret 1674 supplicerer han hos Statholderen i Anledning af et Mellemværende med Johan Gaarmands Dødsbo; Extracten i Suppl.-Protokollen (IV fol. 239) er imidlertid aldeles forvirret, idet han forvexles med Faderen, hvorved hans Broder (Hans R.) bliver kaldt hans Søn o. s. v. Statholder U. F. Gyldenløve opfordrer (Agershus 16. Marts 1674) til mindeligt Forlig.

I den Svenske Feide („Gyldenløvefeiden“) i 1670-Aarene deltog G. R. først som Capitain og senere (fra 1676) som Major; 24 Decbr. 1675 nævner Gyldenløve, at han er blandt de Tropper, der staa ved Elverum og i Hedemarken, og i Marts 1676 omtales hans Compagni som mønstret i Leiren ved Moss. 3. Juni 1677 i Leiren ved Reming hedder det, at Major R.s Compagni

¹⁾ N. Rigsarch., Sande Skibredes Prot. 1673 (Retsprot. Nr. 1151), fol. 19 og 24, b. ff.

har „fuldt og dygtig Gevær“¹⁾. Muligens er det ham, som C. Deichman nævner²⁾ sammen med Folkersahm, Pohl og Tritzscher, der snarest tilhøre Gyldenløvefeiden; imidlertid kan der muligens ogsaa tænkes paa Faderen. Major R. omtales af Sognepresten i Karreby i Bahuslen, Hr. Severin Pederssøn Strøm, blandt de Norske Officierer, der under denne Krig besøgte hans Prestegaard³⁾. — I Slutningen af nævnte Feide indfaldt den forargelige Sag mellem hans Søster Inger Reichwein og hendes Mand Capitain Lorentz Balthazar v. Silbernagel, hvori Georg R. maatte optræde paa sin Søsters Vegne, og hvorom nærmere Oplysninger ville meddeles under Omtalen af hende. — 17. Januar 1677 afsagdes ved Christiania Bything Dom i en Sag mellem Major R. og hans Stifmoders anden Mand, Generaladjutant Silberstein, angaaende R.s Arv efter de to i 1672 afdøde Halvsøstre, der tilkjendtes ham med c. 262 $\frac{1}{2}$ Rd., medens Likvidation for Begravelsen skulde foregaa senere⁴⁾.

De forskjellige ovenfor omtalte Godserhvervelser, der allerede begynde i Midten af 1664, og øvrige Transactioner vise, at G. Reichwein maa have havt ikke liden økonomisk Sands, og da begge hans Ægteskaber og Arven efter Faderen bragte ham Midler, kom han til at efterlade sine Børn et ret betydeligt Jordegods. Ved Ansættelsen til Krigsstyr i 1676 sættes Major R. i den 4de Klasse, der omfatter 120 Personer, som daglig betalte 1 Rigsort⁵⁾.

I den sidste Halvdel af 1660-Aarene synes han at være bleven gift første Gang med Enken efter Nils Bendtsen⁶⁾, der forekommer som Foged i Hadeland og Valders endnu i Decbr. 1664, medens hans Eftermand Jacob Madsen Lund nævnes her 1665. Hun hed Lisbeth Ottesdatter, og var en Datter af Otte Mogensen,

¹⁾ N. Rigsarch. Krigscomm. Regnsk. 1677.

²⁾ Meddel. fra d. Norske Rigsarchiv I, S. 10.

³⁾ A. E. Holmberg, Bohusläns Historia och Beskrifning III, S. 495 (1. Udg.).

⁴⁾ Chra. Bythingsprot. 1677 (Nr. 161) fol. 1 f.

⁵⁾ Norske Saml. in 8vo, II, S. 475.

⁶⁾ Hans Søster Anne Bendtsdatter († 1704) var gift 1) m. Jacob Eggertsen Stockfleth, Raadmand i Christiania († 1652); 2) 1656 m. Lagmand Jørgen Philipsen († 1696).

der var Lagmand paa Oplandene fra 1635 til sin Død 1661, efter at han først havde været Foged i Hedemarken og Østerdalen; hendes Moder var Karen Christophersdatter, der var en Sønnedatter af den bekjendte Biskop i Oslo, Mag. Jens Nilsen¹⁾. Naar denne Reichweins første Hustru døde er ikke for Tiden bekjendt, men mere end en Søn af dette Ægteskab har neppe naaet den voxne Alder. 1678 blev han gift for anden Gang med Catharina Larsdatter Sverdrup, der var født i Mai 1659 og blev begravet i Vang Sogn paa Hedemarken 28. Juni 1701, 42 Aar og 6 Uger gl., i hvilket Aar Oberst R. skjænkede et Døbefad af forgyldt Sølv, vægtigt 97½ Lod, til Vangs Kirke paa Hedemarken for hendes Ligs Nedsættelse og Begravelsessted i Kirken²⁾. I Lillehammers Kirke fandtes 1888 en Pose (Pung til Indsamling af Penge?) med Ægteparrets Navn og Aarstallet 1678. Lillehammers gamle Kirkes Altertavle, der 1888 eiedes af Hotelvært Krogstie og nu findes i Tandlæge A. S. Sandvigs Samling paa Lillehammer, bærer ligeledes deres Navne og Aarstallet 1695, hvilket formentlig betyder, at Ægteparret da har ladet Altertavlen opmale („staffere“), da nogen Gave af samme ikke omtales i Lillehammers „Kirkestol“ i N. Rigsarchiv. Paa Gaarden Sorgen-dal fandtes ligeledes 1888 et udskaaet Skab med de samme Navne³⁾. Ved en Besigtigelse i Vinger Hovedkirke 25. Septbr. 1724 fandtes der to store ottekantede Tinstager med de paa-stukkede Navne Georg Reichwein og Catharina Sverdrup, Anno 1684⁴⁾.

Sorenskriver P. L. Stabel i Christianssand eier et Sølvbæger, der har tilhørt Oberst G. Reichwein⁵⁾. Det er 6 Ctm. høit fra Bunden til Randen, hvor Omkredsen er 19 Ctm., medens den ved Bunden er 17. Bægeret hviler paa 3 Kugler af Fili-gransarbeide, som ogsaa dækker Laaget, der ender i en Roset

¹⁾ Giessings Jubellærere II. 2. S. 321, der efter Justitsraad Hammers ukritiske Opgivende henfører dem til angivelige Adelslægter.

²⁾ N. Nicolaysen, Norske Stiftelser III, S. 332 og Vangs „Kirkestol“ i N. Rigsarch. fol. 47.

³⁾ Meddelt i August 1888 af Hr. N. Fliflet.

⁴⁾ N. Rigsarch. Solør og Østerdalens Thingprot. 1721—24, fol. 307.

⁵⁾ Det er en Faddergave til Eierens Fader fra R.s Datterdatters Datterdatter.

med en Blomst i Midten. Filigransarbeide og Rosetter omgive ogsaa Bægerets Sider, saa at kun en Rand langs Kanten, c. 1 Ctm. bred, er glat, hvorpaa staar: Georg Reichwein. A. 1687.

Catharine Sverdrup var Datter af Laurits Pedersen Sverdrup, Provst og Sogneprest til Vang († 1695), der blev gift i Christiania 5. Marts 1654 med den rige Borgermester Nils Tollers Datter Sophie T., hvis Moder Karen Lucht, i sit andet Ægteskab havde været Generalmajor G. Reichweins anden Hustru¹⁾. „Oberstinde Reichweins“ (Catharina Sverdrup) er formentlig død under et Besøg paa Vangs Prestegaard, hvor hendes Broder Nils S. dengang var Sogneprest, og til hvis Børn hun og hendes Mand samt flere af deres Familie oftere nævnes som Faddere.

Under en Retssag i Aaret 1722 fremkom en Del Vidner, der afgave Forklaring om Fisket i Laugen i Reichweins Tid, der ikke er uden Interesse. Jacob Larsen, henimod 60 Aar gl., vidnede 24. Novbr. nævnte Aar, at han kom til Vingnes (i Faaberg) til Oberst Reichwein, da han fik sin anden Hustru fra Vang, hvilket nu er henved 44 Aar siden, og tjente der i mange Aar; da eiede Oberst R. Michelsvarpet med de flere Varper, som han leiede bort, og tog aarlig Landslot deraf, og naar Sildtiden var, da var Vidnet med paa R.s Vegne og modtog Landslotten. Da laa Michelsvarpet og Fynesøen ligesom nu, men af Volden, som tilhører Arne Midt-Jørstad, er der siden udbrudt flere større Stykker, m. fl. nærmere Forklaringer. — Erik Jensen Skoug af Brøttum, 57 Aar gl., vidner at have havt Tyri- eller Tjærevarpet, Michelsvarpet og Fynesøen, der ligge efter hinanden langs en Strand, af sal. Oberst R. i 6 Aar for Landslot, omtrent for 17 Aar siden første Gang, med yderligere Forklaringer. Ligesaa Hans Hofstuen, 44 Aar gl., der var paa Vingnes hos R. i sin Opvæxt tilligemed sin Moder for 32 Aar siden²⁾.

24. Mai 1682 afsagde Overhofretten Dom i en Sag mellem Sorenskriver Søren Bartum i søndre Gudbrandsdal og Major Reichwein, der havde stevnet B. for et Skjelderi, denne har øvet

¹⁾ Jfr. Stamtavle over Slægten Sverdrup ved M. Arnesen og J. Sverdrup, S. 12.

²⁾ N. Rigsarch., Retsprot. Nr. 765, fol. 108 f.

for en siddende Ret paa Bø Thingstue i Gusdal som en Retorsion mod R.s Beskyldning, for at B. i 2 Dage havde brugt 20 Skydsheste. B. tildømtes i Rette at afbøde sine Udtryk, der ikke skal komme Majoren til Præjudice paa Navn og Reputation, samt i Kosthold at betale 36 Rdlr.¹⁾

G. Reichwein var, som ovenfor nævnt, bleven Major ved Oplandske Regiment under Gyldenløvefeiden, formentlig i Aaret 1676. 3. Octbr. 1682 udnævntes han til Oberstlieutenant tilfods og Commandant paa Fortet Vinger²⁾ samt Capitain for Fricompagniet sammesteds og forblev i denne Stilling til 15. Januar 1689, da han blev Oberst over Landfolket i Hedemarken eller, som det fra 1712 hedder: Landdragonerne; fra 1699 føres han i Militaircalenderen under Generalstaben indtil 1715.

Under Fraværelsen fra sine Eiendomme, som han formentlig vanskelig har kunnet tilse, erholdt han et Kongebrev, dat. Kjøbenhavn 22. Novbr. 1684, der forbyder enhver at gjøre Commandanten i Vinger Skandse, Oberstlieutenant Jørgen Reichwein, Indpas eller Forhindring med Fiskeri og Skyden paa hans Grunde og Eiendele, navnlig paa hans i Fæste havende Fiskeri, *Dok* kaldet, som han har beklaget sig over at være udsat for, siden han blev Commandant. Kongebrevet har han ladet thinglæse endnu 1695 og 1698 i Gusdal, Øier, Ringebo og Fron³⁾.

Under Skiftet efter Generaladjutant N. Silberstein i Januar 1686 omtales, at Oberstlieutn. G. R. har faaet Udlæg for de af c. 635 Rdlr. endnu resterende 168¹/₂ Rd. af hans Fædrearv i Eltaus, Sørby og et andet Sørby, alt i Tryssel, medens hans Stifmoder Fru Inger Rytter for de allerede betalte c. 466 Rd. fik Udlæg i Jordegods paa øvre Romerige, Hedemarken etc. samt i Obligationer.

Johan Steinkuhl, Foged i Solør og Østerdalen, forklarer 10. Marts 1687 fra Christiania Statholderen Forholdet med den efter

¹⁾ N. Rigsarch. Overhofrettens Afsigtsprot. Nr. 16, 1681.

²⁾ I Militaircalenderen for 1685: Königsvinger; 1686: Kongsvinger. Copi af Bestallingen, bekræftet af R. selv, findes i N. Rigsarch., Personalialia, Reichwein.

³⁾ N. Rigsarch. Orig. i „Personalialia“, Reichwein.

Begjæring af 24. Marts 1686 arresterede Kari Munkegaard, hvem Oberstlieutenant og Commendant Reichwein paa eget Ansvar havde forlangt arresteret „formedelst hendes løse Mund med ærerørige Ord“. Medens Sagen stod paa, undveg hun og hendes Mand af Arresten, men paagrebes atter og bleve efter R.s Mis-sive af 22. Decbr. 1686 forvarede hos Lensmanden, hvorfra hun igjen er undvegen. Spørgsmaalet til Statholderen gjælder nu især, hvem der skal bære Omkostningerne i denne Anledning¹⁾.

Hans Hansen Hemstad af Stange beklagede sig fra Hemstad for Statholderen 23. Mai 1689 over „Oberstlieutenant“ Reichweins og hans Søns Adfærd mod ham i Anledning af Skydsfærd for R. til Eidsvold, idet denne, paa Grund af Hans Hemstads Begjæring til R.s Søn om en Seddel for Skydsen, først pryglede hans Dreng og siden tog ham med sig paa Baaden, uden senere at sende ham tilbage, og havde derhos ladet sig forlyde med, at han vilde sende ham til Flaaden²⁾.

I 1692 opstaar der en Strid mellem Bygslerne af Gaarden Bouger ved Vinger, som Reichwein i Egenskab af Commandant har disponeret over, og hvorom forskjellige Forklaringer forelægges Vicestatholder Just Høeg, der henviser Sagen til Retten³⁾.

14. Septbr. 1699 var Oberst R. ved Eiendomsdom bleven Eier af Gaardene Storhverven (og Huseby?) i Stange (førstnævnte ved Auction for 901 Rdlr.) og kom derved i Uenighed med Opsidderne, som han ønskede at fjerne, i hvilken Anledning han fra Vingnes henvender sig til Statholderskabet, der henviser til mindeligt Forlig eller retslig Afgiørelse (Febr., April og Juni 1699)⁴⁾. 5. Novbr. 1704 tilkjendes R. Storhverven ved Overhofretsdom⁵⁾. — 1707 bortfæstede han øvre Jørstad (se nedenfor).

I Aaret 1708 ønskede Oberst G. Reichwein at skifte i le-

¹⁾ N. Rigsarch., Personalia, Reichwein.

²⁾ Efter den paa Gaarden Nesten i Stange bevarede originale Klage (benyttet 1871).

³⁾ N. Rigsarch. Stath. Suppl. Prot. 1692—99, Nr. 201 for 1692.

⁴⁾ Ibid. 1699 Nr. 10, 38 og 61.

⁵⁾ N. Rigsarch. Overhofrettens Afsigtsprot. 1704, fol. 39 f. og Voteringsprot. 1704, fol. 42 ff. Stath. Suppl. Prot. 1699—1700 fol. 101 ff. og 189 f.

vende Live med sine Børn, da det i hans høie Alder faldt ham besværligt at føre Regnskab over deres Arvemidler efter Moderen, og hertil fik han 10. Febr. nævnte Aar kgl. Bevilling; i April nævnes, at dertil er beskikket to militaire Commissarier, nemlig Oberstlieutenant Brockenhuus og Major Rummelhof, samt to civile, Sorenskriverne Nils Hedemark paa Thoten og Christian Sommerfeldt paa Hedemarken, medens Procurator Hans Povelsen skulde paase den fraværende ældste Søns, Major N. C. Reichweins, Tarv. Skiftet trak imidlertid længe ud, og først 31. Marts 1710 omtales en Slutningssession at skulle finde Sted. Til Formyndere for 3 af Børnene vare beskikkede nogle Bønder af Gudbrandsdalen, der beklagede sig til Slotsloven over, at de som „gamle, fattige og enfoldige Bønder“ ikke kunde forestaa et saa stort Formynderskab, beløbende sig til 3441 Rd. 2 $\frac{1}{2}$, og begjærede Befrielse derfor, hvorfor der 11. Aug. s. A. udgik Befaling til Stiftamtmanden Etatsraad W. Tonsberg om at foranstalte det fornødne¹⁾. Han paalægger nu 9. April 1711 Sorenskriveren og Fogden i Gudbrandsdalen at erklære sig herom, og i Breve af Mai, Juni og Juli s. A. oplyses nu, at de 2 Bønder, der ere satte til Formyndere for hver af de 3 Jomfruer, Gertrud Catharina Reichwein, Sophie R. og George Catharina R., vel maa siges at være suffisante, men dog at have liden Forstand paa at bestyre disses Midler (Jomfru Gertrud Cathr. R.s fædrene og mødrene Arv angives til c. 1147 Rd.) og bestemme, hvad der skal sælges, og hvad der skal beholdes, o. s. v. Der foreslaaes derfor, hvis fødte Værger ikke haves, at udnævne endnu 2 Formyndere for hver af Jomfruerne²⁾.

Oberst G. Reichwein døde i Aaret 1715 vistnok paa Vingnes i Faaberg, som han synes at have beboet fra Slutningen af 1670-Aarene, medens han tidligere havde boet paa Jørstad i samme Sogn. Maaske boede han dog tilsidst paa Sorgendal i samme Sogn. Han blev derfor nok begravet i Lillehammers Kirke, til hvilken han i Septbr. 1710 omtales „for nogen Tid

¹⁾ N. Rigsarch. Slotslovens Suppl. Prot. 1704—11, fol. 190 b.

²⁾ N. Rigsarch. Personalial, Reichwein. Agersh. Stifts Corresp. Prot. 1710—11, fol. 187 a.

siden“ at have foræret en Messehagel af brun Gyldenstykke med Guldkniplinger om og med et rødt Kors af Gyldenstykke¹⁾.

Oberst G. Reichwein benyttede det samme Vaaben som Faderen før Nobilitationen, Armen med Drueklase baade i Skjoldet og paa Hjelmen.

Hans Henrich Reichwein, Generalmajor R.s ældste Søn af sidste Ægteskab, er efter en senere Aldersangivelse født i Aaret 1659 og kjendelig opkaldt efter sine to ovennævnte Halvbrødre af Faderens første Ægteskab, hvilke da begge vare døde et Par Aar forud. Til Informator havde han Studenten Frederik Andersen Bolling, der i Slutningen af Aaret 1669 i Amsterdam lod sig antage for en Adelsburs og gik til Ostindien, besøgte Capstaden, Ceylon, Batavia og China og paa Hjemreisen ved St. Helena blev fangen af Englænderne, hvorefter han kom hjem til Kjøbenhavn, hvor han i Aaret 1678 udgav ikke mindre end 3 Bøger²⁾. I den ene af disse: „Oost-Indiske Reise-bog“ (etc. etc.) Kbhvn. 1678. 4. S. 1 har hans forrige Elev, H. H. Reichwein leveret et Æresdigt (Distichon i 14 Linier) med følgende Tilegnelse: Præstatissimum terra marique peritissimum S. S. Th. Studiosum Dn. Fridericum Andreæ Bollingium olim præceptorem meum laboriosissimum & Amicum de me optimè meritissimum. (Herpaa følger Digtet). Ex aula Kopervig in Norvegia ad exteras oras alio sole calentes accelerans benevolentia ergo acclamavit Johan. Henr. Reichwein beat. mem. Gen. Mai. Georgii Reichwein Fil.

Er dette Digt virkelig forfattet af Hans Henr. R. selv, vidner det om ikke helt ringe Kundskaber i Latin, og om at Faderen maaske kan have ønsket, at hans Sønner skulde faa den classiske Dannelse, han selv, som bekjendt, var i Besiddelse af. Hvad det er for fjerne Kyster, han netop stod i Begreb med at besøge, vides ikke, men en længere Udenlandsreise var vistnok paatænkt i Slutningen af 1678 efter hans Hjemkomst fra Sta-

¹⁾ N. Rigsarch., Chra. Bispearch., Lillehammers „Kirkestol“, fol. 42.

²⁾ Han blev 1678 Sogneprest til Drangedal, hvor han døde 1685, men endnu 1692 omtales hans Obligation af 22. Marts 1678 til Fru Inger Rytter paa 100 Rdlr.

vanger, hvorhen han var sendt for at indkræve Penge efter Stiffaderens, Generaladjutant Nicolaus Silbersteins, Død¹). I Moderens Optegnelser findes, at hun 24. Octbr. 1677 har leveret ham ved en tidligere Afreise (formodentlig til Kjøbenhavn) 30 Rdlr. og til Kjøb af uægte Knippels 10 Rdr., Sølvknapper til en Kjole til 11 Rd. 3 $\frac{1}{2}$, en Sølvske til 2 Rd. 2 $\frac{1}{2}$ og en Øring at gjøre Mage til (3 Rd.); Skipperen, som førte ham, fik et Sølvbæger paa 16 Lod (8 Rd.). Fra denne Reise kom han hjem i Juni 1678. I sidstnævnte Aar noterer Moderen at have udbetalt for ham i Penge til forskjellige Personer c. 525 Rd. samt at have givet ham 4 Skjorteknapper med Demanter, en Skjortespænder med 5 Demanter, noch 2 Buxeknapper med Bemmerske (Bøhmiske) Demanter, tilsammen ansat for 100 Rd. men havde kostet hende langt mere; laant ham en Rubinring, som han gav Søsteren Maria Magdalena R., 8 Rd., en Demant-ring, som siges bortgivet, 40 Rd., men var mere værd; hendes beslagne Slæde, som kostede hende 12 Rd., bortgivet til den, hun ikke ynder. — I 1679 har han oppebaaret 97 Rd. 3 $\frac{1}{2}$ 12 β og 100 Rd. i 1680; i 1681 modtog han i Penge 415 Rd. samt et Positiv, som skal leveres tilbage, og som hun har betalt med 42 Rd., og endelig Stiffaderens store Viole de gambe (Violoncel), som kostede ham 48 Rd.

Hans Henrik R. synes, ligesaa lidt som Broderen Frederik Christian R., dengang at have havt nogen Stilling i den Norske Hær, af hvilken Faderen havde indlagt sig saa store Fortjenester; derimod synes i alle Fald Hans Henrik allerede i 1678 at have tænkt paa at gaa i fremmed Krigstjeneste og at have ført Underhandlinger derom, som endnu ikke 1681 havde ført til noget, idet han 19. Mai nævnte Aar fra Kjøbenhavn tilskriver „sin høiærede hjerteallerkjæreste Moder, høiædle og velbaarne Frue Fru Inger Rytter, sal. Silbersteins til Kobbervigen“, og beklager, at hun skal være fortørnet paa ham, fordi han efter Afskeden ikke strax afreiste, men han kalder Gud og sine 2 Søstre til Vidne paa, at det Skiberom, hvormed han gik til Kjøbenhavn, var

¹) (Norsk) Hist. Tidsskr. 3. R. V, S. 420.

det første, der gik mellem Norge og Danmark, hvorfor han allerdyrmygeligst beder, at alt efter sidste Løfte maa være godt. Han havde været saa glad ved den Tanke, at al Umildhed skulde være ophævet, da Lieutenant Riga kom og lod ham andet forkynde med en hel Hob slem Snak, som han skammelig havde løiet ham paa, hvad enten han nu selv havde opdigtet den eller ei. Havde han været en retskaffen Karl, havde han sagt det selv, da 'det saa vist skulde blevet hævnnet, som Gud er Gud. Han beder derfor Moderen ei være vred og ikke lade andre godt Folk lide Fortræd for hans Skyld, „hvorved med Tiden baade kan ske Mord og andet ondt“. Han haaber engang at vise den ganske Verden, at der er løiet paa ham i den Snak. Han ligger nu klar at reise til Frankrige; han kunde vel faaet god Condition i Sverige enten ved Hoffet eller Militien men vilde ei tage det an, enten det nu bliver til hans Lykke eller ei. Han anholder om en Vexel paa 200 Rdlr., betalbar i Kjøbenhavn, da han haaber ikke mere at besvære hende, hvor længe han end bliver borte. Han beder Gud formilde hendes Sind imod ham og begjærer med første Post et Ord til Gjen-svar. „Bene vale.“

10. Juni 1681 skriver han (hendes „lydigste Søn“) fra Kjøbenhavn „à madame madame Inger Rytter dame de Kopperwig, ma tres cher mere humblement à Bragnæs, sin dydigste hjerte-allerkjæreste Moder“, idet han nævner sit forrige Brev, og beder først om, „at alt gammelt skulde være glemt, dernæst om en Vexel paa 200 Rdlr. her udi Kjøbenhavn at annamme, eftersom her gives skjønne Leiligheder at komme ud af Landet, og ser ud til braf Krig alle Steder“, hvorfor han beder med det første at maatte bekomme den; siden haaber han ikke udi lang Tid at molestere hende om mere, hvilket han heller ikke nu vilde gjøre, om han sikkert vidste, hvorhen han skulde reise „til nogen Bestandighed.“

9. Novbr. 1681 er han imidlertid atter hjemme i Norge, da han fra Strømsø kvitterer for at have modtaget af Moderen 400 Rdlr. paa Resten af sin Fædrearv til sin Reises Fort-

sættelse¹). Endnu 20. Novbr. udbetalte Fru Inger Rytter sin Søn 600 Rdr., hvorpaa han ifølge en Optegnelse af Justitiarius J. Chr. Berg forlod Norge for at tage til fremmede Lande og søge sit Ophold i Krigen, hvilket stemmer overens med Moderens ovennævnte Optegnelse, at han først i 1684 igjen har faaet 23 Rdlr. til Klæder af hende, da han altsaa atter var kommen hjem. Der opstod nu Uenighed mellem dem angaaende Beregningen af hans Fædrenearv (2000 Rd. med Renter fra 11. Decbr. 1677, da han var 18 A. gl.) og Arv efter Søstrene Gertrud Karine og Sophia Amalia R. c. 292 Rd. (med Renter fra 25. Januar 1673, som er 6 Uger efter deres Død), der alt tilsammen i 1689 beregnedes til c. 3375 Rd. og i Juni 1691 skulde udgjøre c. 4234 Rd. Herimod opstillede nu Fru Inger Rytter sine Udlæg til ham gennem Aarene 1677—87, tilsammen c. 4094 $\frac{1}{2}$ Rd., saa at hun nu kun skulde staa til Rest med c. 139 $\frac{1}{2}$ Rd. Hermed var han dog ikke fornøiet, og da Forening ikke kunde opnaaes, endte Sagen med en formelig Proces mellem Moder og Søn. Den var allerede i Gang 1689, da Birkeskriveren Jens Hansen 10. Juli afgav en Kjendelse, efter at „denne vanskelige og vidtløftige Sag nogle Gange havde været opsat paa Grund af forebragte Tilfælde,“ for at de kunde komme til en god Forstaaelse, „især da Sagen staar mellem Moder og Barn af saadan høiadelig Stand, hvor det for alling ikke er vel anstaaelig saaledes med hverandre i Uenighed og Trætte at leve“; da dette mod Forhaabning ikke var opnaaet, kjendtes Citanten Hans Henrik R. i Henhold til Skiftebrevet efter Nicolaus Silberstein af 16. Janr. 1686 berettiget til de c. 3375 Rd. Dette stadfæstedes ved Birkedommerens Dom af 14. Octbr. 1689. — Imidlertid havde Fru Inger R.s Svigersøn Matthias Maaneschiold allerede 3. August s. A. ladet forespørge hos Fru Inger Rytter paa Kobbervigen, om hun efter Løfte vilde efterkomme Dommen, hvortil hun samme Dag svarede, at hun aldrig havde negtet at betale med de hende paa Skiftet 1686 udlagte Midler og med sal. Major Bildts Jordegods, men Tiderne ere nu altfor slette til at

¹) Han forsegler sine Breve med et ganske lidet Ringsignet med Faderens adelige Vaaben.

betale contant; hun haaber, det engang bliver bedre. — Saa maa dog ikke være blevet Tilfælde, idet der det følgende Aar blev nedsat en kgl. Commission til at dømme i Sagen, hvorfor H. H. Reichwein fra Strømsø 6. Janr. 1691 befuldmægtigede sin Svoger, Lieutenant Matthias Maaneschiold, til at møde for ham førstkommende 24. Februar, „da han formedelst andre Forretninger ikke personligen kan comparere.“ Sagen trak imidlertid ud gennem Marts Maaned 1691, da Fru Inger Rytter i Sagen havde inddraget flere andre Personer, saasom Sr. Hieronymus Sparre i Drammen og Erik Jochumsen paa Kobbervig Søbod, med hvilken hun havde særskilt Proces i 1690 for Byfogden paa Strømsø, idet Spørgsmaalet om Regres hos Sønnen for hendes mange Udlæg til ham her spillede en Rolle. — De committerede paa Fru Ingers Side, Amtmand Hans Nielsen og Slotsfoged Christen Hansen Schmidt, dømte i hendes Faveur og erkjendte hendes Ret til at anse de til Sønnen gjorte Udbetalinger før Skiftet i 1686 som Afdrag paa Fædrearven, medens de committerede paa den anden Side, Vicelagmand Morten Bontzen og Byfoged Henrik Blichfeldt, ikke vilde underskrive hines Kjendelse. Derpaa kom Sagen for Overhofretten, hvor Fru Inger Rytter i Februar 1676 af Vicestatholder Just Høeg fik bevilget nogle Dages Opsættelse, da hun endnu ikke havde sine Documenter i Orden. 7. Marts faldt Dommen, der enstemmig slutter sig til Underretten, hvis Kjendelse Commissarierne ikke kunde rokke uden kgl. Bevilling paa Grund af den lange Mellemtid. Major Schlösser og Svigerinden Inger Reichwein samt Fredr. Chr. Reichwein havde frafaldt sine Prætensioner¹⁾.

„Johan“ Reichwein andrager 14. Octbr. 1697 hos Statholderskabet om at maatte antage Lars Madsen Tilden til at udføre sin Sag mod Nils Halvorsen Hoel angaaende Indløsning af Gaarden Hoel, der er ham arvelig tilfalden efter hans Moder, hvilket bliver bevilget. — 26. Octbr. s. A. forklarer han, at han har ladet Nils Halvorsen Hoel indstævne til afvigte 19. Octbr.

¹⁾ N. Rigsarch., Overhofrettens Afsigtsprot. 7. Marts 1692; sammes Voteringsprot. 1692 fol. 33—35. Statholdersk. Suppl. Prot. 1692, Nr. 67. Personalia, Reichwein.

for at annamme de 500 Rdlr., hans sal. Fader Halvor Thorgersen har givet for nævnte, ham nu tilfaldne Gaard, og desuden tilbudt Opsidderen 800 Rdlr. for at afstaa ham Gaarden; men da der ikke holdes Sagething før 7. Marts 1698, og han til Foraaaret agter at begive sig udenlands igjen, beder han, at Sagen maa foretages før Jul, hvilket 9. Novbr. bevilges, hvorhos det paalægges Fogden at ordne det fornødne¹⁾.

Ved Auctionsskjøde, dat. Christiania 30. Janr. 1699 og udstedt af Major C. Schløsser, Johan Henrich Reichwein og Auctionsforvalteren Sr. Henrich Blichfeldt, solgtes Pladsen Anuldsengen i Vestby Sogn, skyldende 18 Lispd. med fuld Bygsel, til Christen Tobiasen Borger og Handelsmand i Christiania. 24. Febr. s. A. er Skjødet thinglæst paa Deli Thingstue i Vestby. — Sammesteds lod Monsr. Laurits Pedersen Randers 28. Juni 1700 thinglyse et Skjøde, udstedt af velbr. Johan Henrich Reichwein, boende paa Gjellestad i Berg Sogn, paa $\frac{1}{2}$ Skippd. Tunge Mels aarlig Landskyld i Holme sammesteds, dateret 12. Decbr. 1699 og medbeseglet af Matthias Pløn og Nils Henningsen²⁾.

Johan Henrich Reichwein klager 5. Juni 1700 fra Christiania til Statholderen over sin Svoger, Major Conrad Schløsser ved Agershusiske Regiment, i Anledning af en Forskrivning af hans Moder, Fru Inger Rytter († 1697), vedkommende Jordegodset paa Thoten³⁾. — 12. Octbr. 1701 havde velbr. Hans Henrich R. ved Stævning af 8. August indkaldt sine dalevende Søskende til Møde paa Arvetomten paa Bragernes, hvor deres sal. Moder ved Døden var afgangent, for at nyde Jevnet med dem i det af hende efterladte Jordegods paa Thoten og de af dem i Aarene 1698—1700 deraf oppebaarne Afgifter, hvilket tilkom ham ifølge fremlagte Domme (Bragernes Byfogeds Kjendelse af 31. Mai 1699, Christiania Magistrats Dom af 23. Marts 1700 og Oberhofretsdom af 14. April 1701). Da de paa Arvetomten staaende Huse vare nedbrudte og Tomten indhegnet til Kirkegaarden, maatte Sagen foretages paa Bragernes Bything. Kun Citanten selv

¹⁾ Statholdersk. Suppl. Prot. 1697, Nr. 165 og 166. (N. Rigsarch.)

²⁾ N. Rigsarch., Retsprot. Nr. 324, fol. 9 og 61 a.

³⁾ Stath. Suppl. Prot. 1699—1700 fol. 88—92, Nr. 17 (N. Rigsarch.)

mødte, hvorfor Sagen opsattes til 28. Novbr., da der dog intet Thing blev holdt, og Sagen sees ikke senere optagen¹⁾.

I Slutningen af Aaret 1705 ansøger H. H. Reichwein om Lieutenants Charakter og angiver da at have været i Moskow²⁾. Ifølge Justitiarius J. C. Bergs Optegnelser³⁾ skal han have tjent i den Spanske Successionskrig, hvilket da maaske ligger noget senere. — Han var bleven sin ovennævnte Svoger Capitain M. Maaneschiold c. 601 Rdr. skyldig i Anledning af en Transaction angaaende Sædegaarden Vese med underliggende Bjørnerud og Lyngade i Bahus Len (Bro Sogn), som var M. arvelig tilfalden og af ham overladt H. H. Reichwein til Indløsning og Brugelighed. M. havde, da R. atter havde pantsat Godset⁴⁾, efter forudgaaet Arrest og Dom 15. Aug. 1705 ladet gjøre Execution og Indførsel i noget Reichwein tillagt Jordegods paa Thoten, som Provst Jens Colstrup, Sogneprest paa Nes paa Romerige, da ansaa som sin Eiendom i Henhold til en af Reichwein til ham foretagen Transport, mod hvilken han formener, at Arresten ikke kan gjælde, ligesom han paastaar, at denne er extenderet til en Arresten uvedkommende Prætension, idet der kun skulde gjøres Udlæg i R.s virkelige Eiendom og ikke i den Colstrup lovlig tilkommende, og han ikke engang var stævnet dertil. Colstrup erholder kgl. Opreisning og stævner de to Sorenskrivere og Fogden, der have gjort Executionen, men da Udlægget er skeet efter Overhofretsdom af 18. Juli 1704, confirmeret af Høiesteret 3. Juli 1706, gaar Dommen ham imod, og han dømmes i Procesomkostninger af 30 Rdlr. 10. Decbr. 1708⁵⁾. Senere er Hans Henrich Reichwein ikke paatruffet i Norge; maaske er han død i Udlandet. Han var gift med Margrete Maaneschiold, en Søster af hans ovennævnte Svoger, der ogsaa havde Pengefordringer paa hende i Anledning af Gaarden Skarstad i Bro Sogn. De ere maaske Forældre til den Marquard Otto R., Corporal ved Capt.

¹⁾ Retsprot. 1085 fol. 60 f. (N. Rigsarch.)

²⁾ Meddelt af Oberstlieutn. J. C. V. Hirsch eft. referer. Sager i Dan. Rigsarch.

³⁾ N. Rigsarch. J. C. Bergs geneal. Saml., Reichwein.

⁴⁾ N. Rigsarch., Overhofrettens Afsigtsprot. 1704 fol. 39, Voteringsprot. fol. 39 f.

⁵⁾ N. Rigsarch., Overhofrettens Voteringsprot. 1708 fol. 89 f. og Afsigtsprot. 1708 fol. 71 f.

Mohrsens Comp. (Oplandske Regmt.), der døde i Grue 1. Juni 1717 og begravedes sammesteds 6. Juni, 23 Aar gl. („fremmed“).

Friderich Christian Reichwein, yngste Søn af Generalmajor Georg R., maa være født c. 1660, da han ved sin Død i 1730 angives at være over 70 A. gl., hvilket stemmer bedre med hans Afkald for Fadersarven og Giftermaal end det ellers angivne Aarstal 1665. Han nævnes derfor selvfølgelig ved Skiftet efter Faderen 1668 kun i Forbigaaende men forekommer et Par Gange under det langvarige Skifte efter Stiffaderen Generaladjutant Silberstein († 1678). Hans Moder, Fru Inger Rytter, fik hans Kvittering og Afkald, dateret Thosegaard 20. Novbr. 1681, for den ham tilfaldne Arvedel, der formentlig har havt samme oprindelige Størrelse som Helbroderen Hans Henrich Reichweins, nemlig 2000 Rdlr. efter Faderen og c. 292 Rd. efter de 2 Søstre Gertrud Karine R. og Sophia Amalia R., der begge døde i Decbr. 1672. I Decbr. 1685 omtales han og den nævnte Broder som værende i Kjøbenhavn.

I Aaret 1687 indtraadte han i Ægteskab med Jomfru Else Cathrine Bildt, eneste Barn af Major Anders B. til Nes i Borge (f. 1639, † 1683) og Fru Anne Eilersdatter Høeg († c. 1709). Ved en Contract, dateret Nesgaard 5. Januar 1687, undte Fr. Chr. R. og hans „Kjæreste, ædle og velb. Jomfru“ Else Cathr. Bildt deres hjertekjære Moder, høiædle og velbaarne Frue, Fru Anne Høgh, sal. velbaarne Hr. Major Anders Bildts til Nes, deres Part i Nes Hovedgaard med tilliggende Eiendom af Skov og Mark, Husmænd og Strandsiddere, Øer og Holiner for hendes Livstid, dog at intet deraf forkommes, og at Husebygningerne forsvarlig vedligeholdes. Brevet er beseglet af Amtmand Knud Bildt til Morland og Thosegaard samt af Hr. Laurits Matssøn Hvidt. 10. Juli s. A. ansøger Fru Anne Høeg fra Nes om kgl. Confirmation paa ovennævnte Contract, da hendes Datter nu er gift med Fr. Chr. R., hvilket anbefales af Cancelliet 24. og sker 25. October 1687¹⁾).

12. Septbr. 1696 blev R. Fændrik ved Thrykstadske, Capi-

¹⁾ N. Rigsarch., Cancelli-Indlæg 25. Octbr. 1687.

tain C. Eimhaus's Compagni af nat. Agershusiske Infanteri-Regiment og blev 7. Mai 1701 Lieutenant (senere kaldet Premier-lieutenant) ved Follougske (Major N. Sibberns, senere J. H. Gaarmans) Compagni af samme Regiment. Ved et Fald med Hesten blev han utjenstdygtig og fik Afsked som Capitain 25. Juli 1710¹⁾. — Hans Frue Else Cathrine Bildt var imidlertid allerede død før 1709, paa hvilken Tid hendes ovennævnte Moder, Fru Anne Høeg, afgik ved Døden. Reichwein indgik anden Gang (c. 1715) nyt Ægteskab med Charlotte Elisabeth v. Storm, f. c. 1672, Enke efter Oberstlieutenant af Artilleriet Henrich v. Koppelow og Datter af Generalmajor og Commandant i Frederiksstad Arved Christian v. S. til Holleby († 1712) og Anna Maria v. Kock (begr. 3. Juli 1731 i Frederiksstad).

Paa en Auction, der holdtes 22. Novbr. 1698 i Christiania over en Del Jordegods efter Moderen, sal. Fru Inger Rytter, for at kunne betale velædle og velbyrdige Hans Rosencreutz, blev velæd. og velbyrd. F. C. Reichwein høistbydende paa Gaarden Gretnes i Borge Sogn ved Frederiksstad af Skyld 3 Skippund med Bygsel med underliggende Sundløkken og tilhørende Husmandsplads af Skyld $\frac{1}{2}$ Hud med Bygsel for 310 Rd., hvorfor han fik Tilslag, og efter Summens Erlæggelse udfærdigedes Auctionsskjøde 30. Januar 1699 af Auctionsforvalteren Henrik Blichfeldt, medbeseglet af Arvingerne Major Conradt Schlösser og Hans Henrich Reichwein, der havde begjæret Auctionen (thinglæst paa Borge 15. Marts 1699). — I 1706 maa Reichwein have solgt Godset til Erik Gretnes, hos hvem han ved Paategning, dateret Frederiksstad 2. Decbr. 1706, deponerer dette Auctionsskjøde, som skal være ligesaa gyldigt som et andet Skjøde, indtil han faar et saadant. 25. Janr. 1709 er Auctionsskjødet fremlagt i Commissionen paa Østby, formentlig efter Jomfru Vibeke Bjelkes Død²⁾. — 29. April 1712 (thingl. 12. Juli s. A.) udsteder F. C. Reichwein en Obligation til Sorenskriver Søren Larsen paa 150 Rd. mod Pant i Gaarden Korseberg i Borge³⁾.

¹⁾ Meddelt af Oberstlieutn. J. C. V. Hirsch (Dan. Rigsarchiv).

²⁾ Orig. p. Papir m. 3 Laksegl, tilhørende Hafslunds Fællesbrug og indlaant til Rigsarchivet i Octbr. 1875. (Norsk) Hist. Tidsskr. 3. R. V, S. 424 f.

³⁾ N. Rigsarch., Retsprot. 3619 fol. 165.

Capitain Fr. Chr. R. udstedte fra Nes 4. Janr. 1718 en Obligation til sin Svigerinde i andet Ægteskab, Fru Engel Maria Storm, Major C. F. v. Lowzows Enke, lydende paa 99 Rdlr., hvorfor han pantsatte hende 1 Punds Skyld i Reffal¹⁾. Han havde under de Svenskes Indfald i Norge i 1716 og 1718 lidt store Tab paa Gods og Eiendom.

Paa Nesgaard fandt 3. August 1722 en Aftale Sted mellem Capitain Reichwein og Frue paa den ene Side og paa den anden „samtlige tilstedeværende Søkende“, nemlig N. Fr. Reichwein, E. Reichwein og F. C. Grønvold med Hustru Justine Cathrine Reichwein, hvorved disse „offererede“ Forældrene Arbeidet af det Gods i Nesgaard med underliggende, som var dem arvelig tilfaldet og forhen udlagt efter deres Moder og Mormoder, da det ikke vel kan undværes fra Hovedgaarden, hvorimod Forældrene love at give de 2 umyndige Børn saameget til deres Landskyld, som kan svare til 5 Procent Rente af deres Capital²⁾. Dog har Lieutenant Grønvold aftalt med (Sviger)forældrene, at Opsidderne paa Korseberg og Husvig skulle gjøre fuldt Arbeide til Udgangen af 1722, men siden skal han beholde samme og tage sin Landskyld og Lam af disse 2 Gaarde. Medbeseglet af Capitain Storm og Lieutenant Johan Schlösser samt thinglæst 9. Novbr. 1722. Samtidig (3. Aug. 1722) fik Fr. Chr. Reichwein Samtykke af sine Børn til at sælge en Del Bøndergods fra Nesgaard. — Samme Dag mageskiftede Fr. Chr. R. 3 Huder med Bygsel i Korseberg i Borge til sin Svigersøn Fredr. Chri-Grønvold mod 1 Tønde ⁷⁸/₁₈₉ Setting Hartkorn i Nes og 1 Hud m. Bygsel i Kieslaas³⁾. 12. Decbr. 1722 solgte Capitain Fr. C. R. og Fru C. E. v. Storm Gaarden Laverød i Borge til Capitain Reichwold Semb⁴⁾.

Capitain Gustav Wilhelm v. Storm til Kambo udstedte paa

¹⁾ N. Rigsarch., Militairarch., Skiftebr. efter Major Lowzow.

²⁾ De 5 Børn af F. C. Reichweins første Ægteskab vare selvfølgelig Med-eiere af Nes som Arv efter Moderen og Mormoderen.

³⁾ N. Rigsarch. Personalialia, Reichwein. Retsprot. Nr. 3619 under de nævnte Gaarde.

⁴⁾ Efter at være gaaet gennem flere Hænder kjøbtes Gaarden 1754 af J. F. Sehested, da Premiermajor ved 1. Søndenfjeldske Dragonregiment, hvorved den gjenforenedes med Nes. (N. Rigsarch, Retsprot. 3619 fol. 341).

Nesgaard 20. Decbr. 1724 en Panteobligation paa 700 Rdlr. til sin Svoger Capitain Fr. Chr. Reichwein og pantsatte ham følgende Gaarde under Kambo: Rød i Soner Annex af Skyld 1½ Skpd. Tunge, Kil 1 Skpd. Tunge, Nøcheland 1 Skø Tunge, Mork ½ Skø T., Kolsrød ½ Skø T., alt med Bygsel. Obligationen publiceredes paa Mosse Lagthing 10. Janr. 1725¹⁾.

17. Febr. 1725 solgte Fr. Chr. Reichwein Nesgaard med underliggende Gaarde til sine Børn, og to Dage senere (19. Febr.) solgte disse („Eilert Reichwein og Interessenter“) den med underliggende Bøndergods til Knud Gyldenstjerne Sehested²⁾.

19. Febr. 1730 gjorde Fr. Chr. Reichwein sit Testamente, dat. Kjerholt (Kjølholt paa Hvaler), hvorved han til sin Frue, Charlotta Elisabeth v. Storm, der i deres kjærlige Ægteskab ved sin venlige Omgjængelse har lagt Aar til hans Aar og været en ret Moder for hans Børn i hans store Svaghed og Afmagt, skjænker forud af Boet Gaarden Øredal (Hvaler), skyldende 2 Skppd. Tunge, og paalægger Børnene ubrydelig at holde hans Villie ligeoverfor hans Hustru som „en Generalmajors Datter af Herstamme“, der har virket meget til deres Fremkomst i Verden. Presterne paa Hvaler, Hr. Raphael Lund Juel og Thomas Fosgraf underskrive og besegle til Vitterlighed. — 29. Marts s. A. ansøger Charl. Elis. de Reichwein, née de Storm, fra Kjerholt om kgl. Stadfæstelse herpaa, idet hun anfører, at hun for 15 Aar siden i Boet har indbragt baade contante Penge, Boskab og Husmøbler samt været hans 5 Børn en kjærlig Moder, saa de 3 Sønner nu ere employerede og de 2 Døtre gifte og vel forsørgede. Efter de 2 fiendtlige Invasioner 1716 og 18, da deres Bo blev ruineret, har hun ved sine Venners Hjælp atter bragt alt paa Fode og i hans Svaghed, da han blev over 70 Aar, baaret Byrder og Sorger. Deres eneste fælles Søn er 14 Aar gammel og kan lidet vente af Faderen, imod hvad de andre Børn have nydt i hendes Tid. Gaarden Øredal, som Ægtefællerne have kjøbt i Fællesskab, kan være hende til stor Hjælp i hendes Enkestand, skjønt den ikke svarer til Værdien, af hvad

¹⁾ Fredstad.s og Tønsbergs Lagthingsprot. (Retspr. 57 fol. 89 b i N. Rigsarch.)

²⁾ N. Rigsarch., Retsprot. 3619 fol. 53 og 58.

hun indbragte i Boet. — Cancelliet begjærer 8. April 1730 Generalauditeur Ulr. Chr. Götsches Erklæring herom, der afgives fra Christiania 29. s. M. og forklarer, at der paa Grund af Gjæld neppe bliver 100 Rd. til Deling mellem Enken og Børnene; Gaarden skal ei overstige 300 Rd. i Værdi, hvori derhos Enkens Moder, Generalmajorinde Storm, har Pant for 160 Rdr., som hun vil eftergive Datteren, saa disse Penge ei komme Stervboet til Last, naar Testamentet bliver confirmeret, hvilket derfor anbefales. Dette sker 12. Mai s. A.¹⁾.

Capitain Reichwein og hans anden Frue maa, efter at Nes af Børnene i 1725 var solgt til daværende Major Knud Gyldenstjerne Sehested, have kjøbt de 2 ovennævnte Gaarde Kjerholt og Øredal paa Hvaler, og her har hun formentlig endnu 1737 boet, da hun i dette Aar forekommer som Fadder paa Hvaler saavelsom Sønnerne Chr. Reichwein og „Monsr. Coplow“. 15. Juni 1733 (thingl. 13. Novbr. s. A.) bygslede hun en Hud i Kjørholt til Christen Hansen, men 1741 synes hun ikke længer at eie Gaarden²⁾. Sandsynligvis er hun den „Majorinde“ Reichwein, hos hvem der i 1737 er Tale om at foretage militair Execution for resterende Kirkecontributioner efter en Henvendelse af Biskop P. Hersleb til Generalmajor Frølich, der atter henviser til Regimentschefen i Districtet, Generalmajor H. J. Huitfeldt. — Senere maa hun formentlig være flyttet til Skjeberg, hvor Broderen, Capitain Gustav Wilhelm v. Storm († 1753) boede, og her blev hun begravet 9. Septbr. 1757, 85 Aar gl. (altsaa født c. 1672) ved Christiansø (d. e. Ullerød) Kirke³⁾.

Marine Magdalene Reichwein, Georg R.s ældste Datter, blev døbt i Christiania 25. Juni 1654. Hendes første Navn hidrører øiensynlig fra Mormoderen, Fru Marine Mogensdatter (Rosensværd), hvorfor det andet sandsynligvis er Farmoderens Navn. Hun er utvivlsomt den samme, der senere omtales under Navnet Maria Magdalena R., og om hvem det i 1686 hedder, at hun ved Morfaderen velbr. Oluf Rytters Gavebrev af 20. Marts 1656

¹⁾ N. Rigsarch. Cancelli-Indlæg af sidstnævnte Datum.

²⁾ N. Rigsarch. Retsprot. 3319 fol. 167.

³⁾ Hun er vel den „Fru R.“, der er Fadder i Onsø Sommeren 1739.

i Faddergave fik Gaarden „Kietteleie“ i Gudbrandsdalen, der efter hendes Død blev givet til Søsteren Gertrud Cathrine; dette er uden Tvivl feilagtigt og skal vistnok gjælde de to yngre Søstre Gertrud Cathrine R. og Sophia Amalia R., da det er lidet sandsynligt, at Faddergaven skulde være given 2 Aar efter hendes Fødsel, hvorhos M. M. Reichwein da levede og blev voksen, mens Gert. Cathr. R. og Soph. Am. R. døde i ung Alder. I alle Fald ansøger Moderen, Fru Inger Rytter, 10. Aug. 1680 fra Froderiksstad den fungerende Statholder Erik Banner om at maatte gjøre en liden Collation med sin Datter Maria Magdalena Reichwein og velbaarne Christopher v. Hulsthorst. Hun ønsker at lade dem vie hjemme uden foregaaende Trolovelse og Lysning fra Prædikestolen paa hvilkensomhelst Dag, dog at Kirken, Presten og Skolen intet afgaar, hvilket indvilges 27. August. Kort efter har saa Vielsen fundet Sted, og 7. Juni 1681 kvitterer Christopher v. Hulsthorst paa Kobbervig Søbod for Modtagelsen af sin Hustrus Fadersarv c. 1687¹/₂ Rd. Han nævnes 1673—74 som Corporal ved Helgelands og Lofodens Mariner-Compagni og 1675—76 i samme Egenskab ved Bergenhusiske Regiment og Capt. Johan Hulsthorsts Compagni, i Juni samme Aar kaldes han Gefrieder-Corporal ved samme Comp., som da laa i Strømstad under Gyldenløvefeiden, og kort efter benævnes han Cornet ved Joh. H.s Compagni af Stændernes Rytteri; 1679 staar han i samme Egenskab ved Oberstlieutn. Scharnhorsts Esquadron af Cavailleriet og Capitain Dehns Compagni. 1683 eller 84 blev han Lieutenant ved Vesterlenske Bataillon af Marinerregimentet og synes død i Slutningen af 1685, da hans Hustru i Januar 1686 er Enke. Han var uden Tvivl Broder af den „velbyrdige“ Johan v. Hulsthorst, der i Juni 1664 var tilstede ved Udskrivning af Knegte i Nordlandene og 1666 kaldes Lieutenant ved Landdragonerne, i hvilket Aar han i Decbr. fra Throndhjem ansøger Statholderen om at blive Major ved det Dragonregiment, som tænkes oprettet, da han forhen har ført Compagni til Hest baade i Polen og her i Riget. I Tilfælde af at Hans Høie Excellence foretager sin paatænkte Reise til Nordlandene, tilbyder han sig at være hans Forbud og at fremmøde ved

Nommedalsø (Namdalseidet) 8 Mile fra Throndhjem. Statholderen vilde da kunne overbevise sig om, hvorledes Joachim Irgens plager Indbyggerne i Anledning af Hvervingen af Baadsmænd; der findes ellers nok af unge Folk til Kongens Tjeneste. Han ansøger samtidig om, at hans Broder (vistnok ovennævnte Christopher v. H.), der her i Landet har været Corporal og Kvartermester og tjent som Cornet i Sverige, maa faa den ledige Lieutenantsplads ved hans nuværende Compagni. Efter disse Oplysninger tør det vistnok sluttes, at Brødrene Hulsthorst, ligesom flere andre Tydske Officierer af Carl Gustavs Tropper, der bleve fangne i Danmark, derpaa ere gaaede i Dansk Tjeneste. Johan v. H. forekommer 1672—75 som Capitain ved Helgelands og Lofodens Marinercompagni, deltog som saadan i Gyldenløvefeiden og laa i 1676 i Strømstad. I Løbet af Sommeren blev han Ritmester ved det Ryttercompagni, som Geistligheden, Fogderne og Borgerskabet godvilligen havde oprettet og udmunderet. I August s. A. kvitterer hans Hustru Dina Hulsthorst, geboren v. Grott, for Forstrækning paa hans Gage. Presten i Karreby i Bahus Len, Hr. Severin Pedersson Strøm, nævner Ritmester „Hölstort“ blandt de Norske Officierer, der i Krigsaarene 1676—78 besøgte hans Prestegaard, hvor H. fratog ham en Hest. Før 1680 var han bleven Major ved Throndhjemiske Bataillon af Marinerregimentet, og beskikkedes 2. Februar 1684 til at føre Commandoen over de 5 Reservecompagnier ved Throndhjemiske Regiment; 14. Octbr. s. A. blev han Oberstlieutenant ved Reservecompagnierne af Bergenhusiske Regiment, dog med Majors Gage, der fra Octbr. 1683—Octbr. 84 var 37 Rdlr. maanedlig, men derpaa kun 27 Rdlr. Fra 1686 opføres han blandt Pensionair- og Gratialpersoner, sidste Gang i Aaret 1692, da han formentlig er død; hans Pensionskvitteringer ere i 1687—88 daterede fra Bergen. Hans Søn er maaske Valentin Hylsthorst, der 1688—89 forekommer som Sergeant ved det nye gevorbne Infanteri-Regiment under Oberst P. Krag. Johan v. Hulsthorst bruger et Vaaben med en Tverbjelke, foroven ledsaget af 1, fornedet af 3 sexoddede Stjerner, paa Hjelmen en halv opspringende Hjort mod højre. Trods Uligheden i Vaaben maa vel den hos Anrep (Svenska

Adelns Ättartaflor) i Sverige 1646 adlede Oberstlieutenant Johan v. Hulsthorst, der var fra Østersøprovinserne, være en Slægtning af de her nævnte Personer af samme Navn¹⁾.

Gertrud Karine (Cathrine) Reichwein synes, efter hvad der ovenfor er oplyst, at være den af Søstrene, der er født nærmest efter Marine Magdalene, og som af Morfaderen Oluf Rytter ved Gavebrev af 20. Marts 1656 fik Gaarden „Kietteleie“ i Gudbrandsdalen i Faddergave. Da hun i Decbr. 1672 var afgaaet ved Døden, formentlig c. 16 Aar gammel, overgik Gaarden vistnok til Søsteren Sophia Amalia R. Naar det i de Benzonske Stamtavler i Danske Rigsarchiv hedder, at G. K. Reichwein var gift med Christian Dumbar, da er dette urigtigt, eftersom hun arvedes af sine Søskende. Hvis der overhovedet er noget i Beretningen, kan den kun gjælde en Aftale om et Ægteskab, der skulde indgaaes senere, men Christian Dumbar vides hidtil ikke at have været i Norge. Han var fjerde Søn af den Skotske Adelsmand Patrick Dumbar til Spannerup i Skaane, Oberstlieutenant over det Skaanske Regiment (f. 1598, † 1646), der siden 1637 var gift med Maren Frantzdatter Munck, og maa altsaa være født i Begyndelsen af 1640-Aarene²⁾.

Sophia Amalia Reichwein var formentlig den tredie af Georg R.s Døtre og født c. 1657. Som nævnt maa det formentlig være hende, der arvede Søsterens Faddergave, Gaarden i Gudbrandsdalen, men ogsaa hun døde i Decbr. 1672 og arvedes af sine Søskende. Hver Søsters Fædrenearv var, som nævnt, c. 1687½ Rdlr., hvoraf der paa Halvbroderen Georg R.s Lod faldt c. 262½, der, som nævnt ovenfor, ved en Bythingsdom i Christiania 1677 tilkjendtes ham. Ved denne Leilighed oplyses det i Anledning af Begravelsesomkostningerne, at Søstrene vare nedlagte med Kniplinger til 2 Rd. Alnen og med Hollandsk Lærred til Dynerne i Kisten, hvorhos der tilføies, at hverken Lov eller

¹⁾ N. Rigsarch. Statholdersk. Docum. 1666, Commissariatsregnsk. under Krigen 1675—78. Holmberg, Bohusläns Hist. och Beskrifn. (1. Udg.) III S. 495.

²⁾ Se Ligprædiken over Patrick Dumbar af Frederik Hansen Hiort. Kbhvn. 1649. 4.

Reces forbyder saa høiadelige Børn at nedlægges i saa fint Lærred og Knipels, „og om det havde været Taft“¹⁾.

Inger Reichwein, vistnok Generalmajor Georg R.s fjerde Datter og født i sidste Halvdel af 1650-Aarene (c. 1658?). Hun var den første af Søstrene, der blev gift, idet hun 10. Februar 1677 indtraadte i Ægteskab med Capitain *Lorentz Baltazar Silber-nagel*, uden Tvivl en Tydsker, der allerede 1670 var Capitain ved Smaalenske Infanteri-Regiment og bosat i Holmestrand, hvor han 1673 gav 20 Rdlr. til Kirkens Opførelse. Han bruger et tverdelt Vaaben, i hvis øverste Halvdel en Øru med udslagne Vinger, holdende en Nagle i høire Klo; i nederste Halvdel 3 bjelkevis lagte Roser; paa Hjelmen 2 Vinger. I 1676—78 er han ansat ved Bergenhusiske Regiment og laa i Janr. til April 1676 med sit Compagni i „Leggene“, men i August s. A. med Regimentet i Grindør Leir (Bahus Len); 12. Octbr. 1676 udsteder han en Obligation til Amtmand Ove Lange paa 760 Rdlr., der 22. Juli 1682 begjærede og fik den indfriet af Fru Inger Rytter, da S. allerede var ude af Landet. Fra Nytaar til Paaske 1677 var Silbernagels Compagni tilligemed Oberstlieutenant Chr. Holbergs indkvarteret i Odalen, hvorfor Almuen i Octbr. 1678 begjærer Erstatning i Skatterne, som tilstodes. I Octbr. 1677 laa han i Marstrand²⁾. Det var under Silbernagels Fraværelse i Bahuslen, at Fru Inger Reichwein, der agtede at begive sig til sin Mand, paa Gjennemreisen i Christiania om Sommeren 1678 kom til at logere paa samme Sted som Capitain Arentz³⁾, med hvem hun kom i et nærmere Bekjendtskab, som gav deres Om-givelser Anledning til Omtale, hvilket kom for Silbernagels Øre og vakte hans Jalousie. Han skal nu have faaet Arentz arresteret, men kort efter blev denne dræbt af Silbernagel, saa at det havde Udseende af et overlagt Mord, hvorfor han 1. August 1678 kom fra sit Compagni i Bergenhusiske Regiment. For at

¹⁾ Chra. Thingprot. 1677 i N. Rigsarch. (Nr. 61) fol. 1.

²⁾ N. Rigsarch., Militaire Ruller 1662—70. — Landcommiss. Regnsk. — Holmestrands Kirkestol.

³⁾ Formodentlig den Friderich Arentz, der i 1676 var Fændrik; han har i 1678 altsaa neppe været Capitain, siden Silbernagel omtaler ham som en, der lod sig kalde saaledes.

forsvare sig sigtede nu S. sin Hustru for Utroskab og lod optage Vidnesbyrd angaaende Forholdet ved Christiania Bything 11. Octbr. 1678. Nils Berg paa „velædle“ L. B. Silbernagels Vegne havde 12. Septbr. indstævnet forskjellige Personer til at afgive Vidnesbyrd angaaende hans Ægtefælle velbr. Inger Reichwein, som han beskylder for at have „omreist Land og Strand fra et Sted til andet, ja og søgt Seng og Sæde“ med en, som lod sig kalde Capitain Arentz. Ligesaa var citeret „Arentz's Arvinger“ og velbr. Inger Reichwein, om de dertil havde noget at svare, ligesom Stævningen var forkyndt for velbr. Fru Inger Rytters Bopæl. — Inger Pedersdatter, sal. Anders Larsens, hos hvem de havde logeret, lod skriftlig svare, „at hun intet uærligt eller usømmeligt har seet efter „Jomfru“ Inger Reichwein i hendes Hus og den fortænkte Person.“ — Simen Broch lod svare, „at Jomfruen paa en Nat eller to logerede udi hans Hus, da hun reiste til Hedemarken til hendes Broder,“ og havde ellers intet at svare. Et Par Vidner havde intet at oplyse. — Bytjeneren havde med en anden Mand været hos „Madame Reichweins, Hr. Capitain Silbernagels kaldet“, med Beskikkelsen og fik den Besked, at hun gjerne selv vilde give skriftligt Svar i Sagen. — Karen Christensdatter forklarede, at i Sommer efter St. Hansdag havde hun aftalt med nogle Vignværinges Folk at reise med dem paa en Baad til Sodenes, og da de skulde reise, kom „en Officerer med et Kvindfolk“, der ogsaa skulde følge med. Paa Veien spurgte hun Anders Vognmands Datter, hvem de fremmede vare, og fik til Svar: Inger Reichvin, som vil reise til sin Mand. De vare sammen paa Baaden fra Onsdag Aften til Søndag Middag, da de kom til Sodenes, og saa hun i den Tid „ingen Ufinhed af dennem enten i Ord eller Gjæringer“. Deres første Hvile var i Drøbak, den anden paa en Ø, hvis Navn hun ikke erindrer, den tredie i Styrisund, den fjerde paa Hundebstrand paa Sodenes, hvor hun skiltes fra dem.

Mandag 16. Decbr. 1678 fremstillede „velædle“ Hr. Capitain L. B. Silbernagel sig paa Bythinget med sin Fuldmægtig Nils Berg og fremlagde en Rigens Citation, dateret Agershus 15. Novbr. næst afvigte, hvorved flere Personer stævnedes til at aflægge

Vidnesbyrd, om hvad der var passeret mellem en fremmed, der har ladet sig kalde Capitain Arentz, og Silbernagels Ægtefrue Inger Reichwein, medens de logerede i Inger Pedersdatters og Simen Brochs Huse og ellers, da de sammen skal være bortreist og igjenkommen og atter i Følge skal have bortreist ned videre. Ligesaa var indstævnet Fru Inger Reichwein eller hendes Moder Fru Inger Rytter eller hvem, der vilde høre og svare til samme Prov, samt endelig den saakaldte Capitain Arentz's Eftermaalsmænd her i Landet eller andensteds, der vilde forsvare hans Bedrifter. — Inger Pedersdatter gav i sit Hjem for 2 udskikkede Mænd den Forklaring, at den døde Arentz i $\frac{1}{2}$ Aars Tid har logeret i hendes Hus, før Inger Reichwein didkom. De boede der samtidig omtrent 6 Uger, men hun har intet usømmeligt seet af dem; men de holdt meget tilsammen, saa han kunde aldrig være fra hendes Kammers, men hvad de bestilte, maa de selv vide. Om Pigen, der redte deres Senge, ved mere, har hun at frasige. Imidlertid ere de begge reiste fra Christiania til Bragernes, været 4 à 5 Nætter borte og kom sammen tilbage. Derpaa ere de reiste til Folloug med Bagerens Datter, som Inger Reichwein sagdes at skulle være Brudekvinde til, endog det ikke saa var, og vare de tilsammen borte i 14 Dages Tid, førend de tilsammen kom tilbage. Er der passeret noget usømmeligt mellem dem, da sagde hun, at ingen anden var Aarsag dertil end et medhavende Kvindfolk Anne Hagensdatter. En Mand fra Bragernes, Hans Riber, som Moderen, Fru Inger Rytter, havde hidsendt, har fortalt hende, at han saa Inger Reichweins Side blottet i Sengen, og denne samme Capitain skulde være derhos og det uden Blusel; dog havde hun ei selv seet det. — Pigen Aaste Larsdatter forklarede, at Capitain Arentz og Fru Inger Reichwein havde ligget til Logemente hos hendes Madmoder Inger, Anders Larsens, og i den Tid nogle Gange reist bort og kommen tilbage sammen, og Capitainen gik ofte ud og ind til Fru Inger R. paa Kammeret, men hvad de ellers bestilte, vidste hun ikke. Engang kom der et Brev til Fruen fra hendes Broder, hvorover hun blev saa vred, at hun sagde, at hun aldrig mere skulde komme til hendes Moder eller Mand igjen. —

Kirstine Brandt og hendes Pige vare bortreiste, men Datteren, der var syg, forklarede for 2 af Retten udsendte Mænd, at hende intet usømmeligt af Capitainen eller „Jomfru“ Inger Reichwein er bevidst, ja hun har „ikke engang seet, at de have kyst hverandre.“ Ellers kunde hun ikke negte, at den Gang Hans Riber var paa Kammerset hos hende saavel som Capitain Arentz, „at hun jo udi Sengen laa ganske nøgen, og med den ene Arm og Brøst ganske blot og nøgen over Klæderne.“ Hun sagde da til hende: „Min Hjertens Jomfru, hvor kommer det, I ligger nøgen.“ Hun erindrer ikke hendes Svar, men spurgte saa, om hun ikke efter Aftale vilde følge med til Agers Kirke, hvortil I. R. svarede jo, hun vilde strax staa op og klæde sig, hvorpaa hun gik hjem. Siden kom Fru I. R. efter hende, og de fulgtes ad til Ager. — Simen Broch vidste, at Fru Inger Reichwein logerede 3 Nætter i hans Hus, efter at han fik spurgt, at „Arentz var bleven død“. 2 Vidner vidste intet at forklare¹⁾.

Kunde disse Vidnesbyrd endnu lade nogen Tvivl tilbage om Sagens sande Sammenhæng, saa er dette ikke paa nogen Maade Tilfældet med de Forklaringer, som afgaves paa Ager 14. Decbr. 1678, om de ere at stole paa. Herhen havde nemlig „velædle“ Capt. L. B. Silbernagel med en Stævning, dat. Agershus 15. Novbr., indkaldt Fru Inger Rytter, Inger Reichwein eller Capt. Arentz's Vedkommende til at høre, hvad hans Vidner forklarede. Skjønt ingen af de nævnte mødte, bleve Vidnerne afhørte, om hvad de havde iagttaget paa Bestum (i Ager), hvor Capt. A., Fru Inger Reichwein og et gammelt Kvindfolk Anne Hagensdatter havde overnattet baade Dagen før Himmelfartsdag, da de reiste til Bragernes, og senere, da de kom derfra kort efter Inger Reichweins Stiffaders, Nicolai Silbersteins, Død. Hans Nielsen Bestums Forklaring er endnu noget ubestemt, men hans Kone Ambjørg Johansdatter, til hvem det først af Anne Hagensdatter blev sagt, at Capitainen var Fruens Mands Broder og skulde have hendes Søster til Ægte, havde seet, at Capitainen ved Bordet „kysset og klappet nogle Gange Fruen paa Haan-

¹⁾ N. Rigsarch., Retsprot. 162 fol. 50 og 66.

den“, hvoraf hun forstod, at han ikke var hendes Mands Broder, „mens syntes Uraad paafærde“. To Dage efter kom de tilbage, da Silberstein laa Lig. Det var imidlertid en Tjenestepige paa Bestum, Mari Asbjørnsdatter, der havde gjort de mest graverende lagttagelser, der, om de vare sande, afgjorde Sagen, men her ikke nærmere skulle refereres¹⁾. — Capt. Silbernagel havde ogsaa ladet optage endnu 2 Thingsvidner nemlig af 21. Novbr. under Sorenskriver Matthis Bjørns Haand (Tønsberg Len) og 19. Decbr. 1678 ved Sorenskriver Peder Hansen (Follo), men disse Steders Thingprotokoller vides ikke bevarede for dette Aar. I det følgende Aar var Sagen for geistlig Ret, idet Capitain Silbernagel havde indstevnet sin Hustru, Fru Inger Reichwein, for Christiania Capitel. Hans Fuldmægtig var Nils Berg, hendes Reinholt Wordeman. Fru Inger Rytter havde i Marts 1679 andraget for Statholderskabet at være citeret for Capitelet af Capt. Silbernagel, hvorved han vil forkleine hendes Ære, og beder, at Hr. Diderik Muus maa procedere hendes Sag, hvilket bevilges 20 Marts, om han dertil er villig. Datteren Fru Inger Reichwein andrager 26. Marts, at Capt. Silbernagel stævner hende angaaende Liv og Ære, og begjærer sin Sag procederet af Reinholt Wordeman, hvilket 2. April tillades, om han er villig²⁾. Paa Capitelets Møde 3. April 1679 lod S. producere de 4 ovennævnte Thingsvidner. Capitelet erklærede, at da disse Prov vare tagne, uden at Fru Inger R. eller hendes Forsvar vare stævnedes til at paahøre samme³⁾, kan Sagen ikke paadømmes. Paa Spørgsmaal fra Fruens Fuldmægtig om, hvor Stævning kunde forkyndes for Capt. Silbernagel, svarede: paa Sundby i Hofs Sogn (Jarlsberg), tilhørende Amtmand Ove Lange. 10. Mai 1679 andrager Fru Inger Reichweins Broder, Major Georg R., for Statholderskahet, at Capt. Silbernagels erhvervede Kongsdag, som alene angaar det begangne Mord (paa Capt. Arentz) nu snart maa have Ende, og da han ingen vis Bopæl har og distraherer sine Midler, som ogsaa ere hans Frues, paa adskillige

¹⁾ N. Rigsarch., Agers Thingprot., Retspr. Nr. 386 a fol. 19 f.

²⁾ N. Rigsarch., Statholdersk. Suppl. Prot. 1671—82 Nr. 2085 og 2086.

³⁾ Dette siges dog i de to bevarede Thingsvidner udtrykkelig at være skeet.

Steder, og da han er en Udlænding, kan han derfor let retirere sig herfra, efterladende Ansøgerens Søster et skammeligt Rygte og uværdig fortærede Midler. Da Silbernagel med ulovlige, forvirrede Sankeprov og offentlige Stævnamaal har saggivet hans Søster paa Liv og Ære, begjæres, at S. maa tilholdes at stille nøiagtig Caution for sin Tilstedeblivelse til Sagens Uddrag samt for Procesomkostninger. Statholderskabets committerede resolve 30. Mai, at Lagmanden Laurits Christensen skal tilkjendegive, om Kongsdagen er expireret, og i saa Fald maa der gjøres Ansøgning til Hs. høie Excellence (Statholder U. F. Gyldenløve).

G. Reichwein androg endvidere 10. Mai, hvorledes Silbernagel til Skjul og Forsvar for hans begangne Mord har angrebet hans Søster Inger Reichwein med offentlig Stævnamaal paa Liv og Ære som den, „der skulde letfærdigens forbrudt Ægteskabs Tro og adelig Ære, afsagt sin Ægtemand og bortstrippet med en anden etc.“, hvorved S. har lagt Rænker for „dette fattige unge ukyndige og faderløse Menneske“ at kunne fange og fordærve, og derhos forhvervet Øvrighedens Arrest paa hendes Patrimonium, saa hun intet skulde have til Livs Ophold eller Forsvar for sin Uskyldighed, Liv og Ære for Retten, ligesom han har dræbt et efter hans Angivende arresteret Menneske, for at han ikke skulde kunne forsvare sin Uskyldighed. Silbernagel har ogsaa, da Mordet skede, berøvet hans Søster hendes Guld-armbaand, Ringe og Kostbarheder, som hun havde paa sig. Da hun nu har mistet alt til Livs Ophold og Æres Opreisning, begjæres, at den paa vrang Beretning erhvervede Arrest maatte frilades og hendes Moder tilholdes at forskaffe hende 200 Rdlr. af hendes Patrimonium til nævnte Øiemed. De committerede resolve 30. Mai, at det ikke kan negtes hende at faa det nødvendige til Livs Ophold og hendes Sags Forsvar af hendes Patrimonium, især naar det overgives Broderen til Disposition, ligesom Moderen formentlig vil assistere Datteren ved Forskud eller Udbetaling af Arven¹⁾. — 27. Juni 1679 var Sagen atter for Capitelet med de samme Fuldmægtige. Fru Inger Reichwein

¹⁾ N. Rigsarch., Statholdersk. Suppl. Prot. for 1679 Nr. 2097 og 2098.

havde indstævnet Capt. Silbernagel for et begaaet Mord og begjærede Skilsmisse. Da det ikke endnu er paakjendt, om det er Mord og Ubodemaal, kan Skilsmisedom ikke afsiges. — 18. Octbr. 1680 erklærer Capitelet, at de ovennævnte 4 Thingsvidner vare af den ordinære Overdommer¹⁾ kjendte svækkede og ugyldige, hvorfor de ei bør komme Fru Inger Reichwein til nogen Skade paa hendes gode Navn og Rygte²⁾.

Flere helt samtidige Kilder angaaende disse Begivenheder kjendes for Tiden ikke, men dengang Skiftet paa Kobbervigen efter Generaladjutant N. Silberstein sluttedes i Januar 1686, oplyses det, at Capitain Silbernagel var bleven dømt fra Livet for Drabet paa Capitain Arentz, hvorefter han undveg; Fru Inger Reichwein erholdt da Skilsmisedom og blev derpaa, formentlig i 1683, gift med sin anden Mand, Generalgevaldiger Gottfried v. Sorgern.

Allerede i Skiftesamlingen paa Kobbervigen 28. April 1679 havde Capitain Silbernagel ved sin Fuldmægtig Nils Berg forlangt udleveret en der staaende Kiste, indeholdende Sølvtoi og militaire Effecter, hvorefter Fru Inger Rytter erklærede sig ganske uvidende. For at betale Amtmand Ove Lange 797½ Rd. fik han Udlæg i Løsøre og Jordegods (Dal i Vardal, Berger i Valdres og Hestvold i Løiten), ligesaa for 126 Rd., han tiltrængte til „den viderlige Proces“, hvori han er geraaden. Resten af Fru Inger Reichweins Arv, c. 472 Rd., skulde indestaa indtil videre³⁾.

I en Sag mellem Fru Inger Reichwein og Magistraten i Christiania blev der 4. Mai 1681 afsagt følgende Dom: Fru I. R. findes ikke at have havt Føie til sit Stævnemaal mod Borgermester og Raad, hvorfor hun tilkjendes at betale dem 10 Rd. 4) Sagen gjaldt maaske de i 1678 ved Bythinget optagne Vidneprov.

Ved det store Opgjør mellem Fru Inger Rytter og hendes Børn for den ovenomtalte Commission i 1691, angives Fru Inger

¹⁾ Formentlig Lagmanden, men Lagthingsprot. vides ikke bevaret.

²⁾ N. Rigsarch., Christiania Capitelsbog 1651—98, fol. 138 f. 142.

³⁾ N. Rigsarch., Retsprot. 1437 fol. 227 f. 230 f.

⁴⁾ N. Rigsarch., Overhofrettens Afsigtsprot. Nr. 16.

Reichweins Arvelod efter Faderen og de to afdøde Søstre med Renter at udgjøre c. 2167 Rd., hvoraf Moderen i Aarenes Løb har udbetalt saameget til Fru Inger Reichwein og hendes to Ægtefæller, at hun i 1691 kun havde c. 177 Rd. tilgode. — Sorenskriver Oluf Pedersen Abel havde 13. Decbr. 1683 dømt Fru Inger Rytter til at holde Datterens Mand, G. v. Sorgern, skadesløs for de 760 Rd., hun havde betalt Amtmand Ove Lange ifølge Capitain Silbernagels Obligation af 2. Octbr. 1676, hvorfor O. Lange vistnok havde lovet at være Fru Inger Rytter ansvarlig, et Løfte, han havde gjentaget 22. Juli 1682, da Silbernagel allerede var condemneret, men endnu i Januar 1686 havde han ikke opfyldt samme¹⁾. — Ved Skiftets Slutning efter N. Silberstein i Januar 1686 siges Generalgevaldigers Frue at tilkomme c. 1723 Rd., hvoraf dog noget er betalt. Hun erholdt i Jordegods Lunde i Tryssel, en af Sørbygaardene, Hellerud i Agershered og Obligationer. 29. August 1687 havde v. Sorgern tabt en Proces for Høiesteret mod Fru Inger Rytter angaaende Gaarden Hoel paa Thoten, som han havde solgt, og skulde betale 30 Rd. i Omkostninger.

Generalgevaldiger Gottfried v. Sorgern var utvivlsomt en af de mange Tydske Officierer, der hvervedes til Norge i Anledning af Krigen mod Sverige i 1670-Aarene. Han kvitterer fra Oddevald 30. August 1677 paa Tydsk for Penge til Svenske Fanger²⁾. Han opføres i samme Egenskab i Militaircalenderne indtil 1684, da han bliver Generalgevaldiger-Lieutenant, og forsvinder derfra c. 1687. — I October og November 1684 havde han en Sag for Christiania Bything mod Gert Ottmand i Anledning af gjensidig Udskjælden paa Tydsk, uden at det synes at være kommet til noget endeligt Resultat. — I Juli 1687 tilkjendes Fru Inger Rytter de 1000 Rd. af Sr. Jørgen Pedersen, hvorpaa han havde udstedt Obligation 11. Apr. 1672 til hendes Mand Helvaderus Silberstein; heraf var paa Skiftet i Januar 1686 udlagt 300 Rd. til Generalgevaldiger Gottfr. v. Sorgern, der 19. April s. A. havde transporteret dem til Borgermester Johan Petersen. S. A. havde

¹⁾ N. Rigsarch., Retsprot. Nr. 1411 fol. 125—28 og 1412 fol. 11--15.

²⁾ N. Rigsarch., Generalkrigscomm. Regnsk. Pakke Nr. 37.

G. v. Sorgern en Sag ved Bythinget mod nysnævnte Gert Ottmands Enke Kirsten angaaende Leie af Gaarden Hellerud i Aker, der var forpagtet af Fru Inger Rytter efter Contract af 16. Octbr. 1682, som kjendtes gyldig til Aaremaalets Udløb, skjønt Gaarden senere var udlagt hans Hustru Inger Reichwein i hendes Arv, og han nu ønskede Leien hævet¹⁾. En Udbetalingsordre af 31. Decbr. 1687 fra H. Rosencreutz til Landcommissair Fr. Mercker lyder paa de 3 resterende Kvartaler af hans Gage i Aaret 1687 med Bemærkning, at hans Kjærestes Kvittring validerer. 31. Marts 1688 kvittrerer hun nu fra Christiania herfor (150 Rdlr.), da han er forløvet at reise til Danmark. Han synes ikke at være vendt tilbage fra denne Reise og er da formentlig død, hvorpaa Enken, Fru Inger Reichwein, som lidet eller intet eiede, kom i Huset hos sin Svoger, Major Conrad Schlösser, der da boede i Nes Sogn paa Romerige, og var der i hele 10 Aar, ogsaa efter at hendes Søster, Schlössers Hustru, var død. Da imidlertid Skiftet efter Moderen, Fru Inger Rytter, var sluttet i Januar 1703, hvorved Fru Inger Reichwein fik Jordegods for c. 404 Rd., og Major S. igjen var gift, gjorde han Fordring paa Erstatning for hendes Ophold i 8 Aar, hvorimod hun forklarede at have gjort Fyldest derfor ved at deltage i Husets Bestyrelse og stillede andre Fordringer, som f. Ex. for Laan til Schlössers Søn Georg Arnold S., Underhold af Schlössers uægte Datter Annichen, som han paastod havde været hendes Tjenestepige o. s. v. Som vanligt i Slægten blev heraf en Proces, der var for Underretten i Nes Sogn paa Romerige i Marts og April 1703. Aaret forud var der nemlig falden en Høiesteretsdom om Jordegodsets Skifte og Deling efter Fru Inger Rytter, der iverksattes paa Skiftet 16.—17. Januar 1703. Fru Inger Reichwein havde givet Major Schlösser Transport paa Jordegods for ydet Forstrækning, saa hans hele Fordring paa hende nu beløb sig til c. 287½ Rdlr., hvorfor han gjorde Paastand paa Indførsel i det hende tilfaldne Jordegods, Hoel paa Thoten samt Lund og Sørby i Tryssil, hvilken Paastand fik Medhold ved Underretsdom

¹⁾ N. Rigsarch., Chra. Bythingsprot. 1684 (Nr. 165) fol. 50 og 53 ff. 1687 (Nr. 168) fol. 8, 13 og 61 f.

af 24. April 1703¹⁾. Dette Jordegods var dog ogsaa givet Broderen, Oberst G. Reichwein, i Pant for given Forstrækning af 100 Rdlr. Herved fandt Provst Jens Colstrup, Sogneprest til Nes paa Romerige, sig imidlertid brøsthølden, da han tidligere havde faaet Transport af Fru Inger Reichwein paa Godset paa Thoten²⁾ for gjort Forstrækning af 500 Slettedaler. Han indstævnede Sagen for Lagmanden H. Stockfleth, der 17. Januar 1704 gav en Afvisningskjendelse af hans Krav. Da Major Schlösser nu lod holde Execution i Fru Inger Reichweins Bolig paa Nøstevolden under Gisle i Asker Sogn, gav hun selv Anvisning paa sit Jordegods i Thotens Prestegjæld, og da han vilde exequere paa Skifstad paa Thoten 18. Juni 1704, fremlagde Colstrup en Statholderstævning til Overhofretten af 12. Juni s. A. over Lagmanden i Anledning af Afvisningskjendelsen, idet han formente, at han dog burde have paakjendt Klagen over Underretsdommen, idet Sorenskriveren havde været uvidende om Transporten, og Majorens Arrest var senere end denne, hvorhos ingen Namsdom var hende overgaaet, da der burde været dømt, om Majoren kunde opnaa Betaling af Godset uanseet Provstens Transport. Ogsaa Major S. stævnes, da han ikke var uvidende om Sammenhængen. Sagen, der skulde have været for Overhofretten i Januar 1705, kom ikke frem før i April, da Colstrup i sit Indlæg, dat. Nes 16. April, gjør Paastand paa at beholde det udlagte Jordegods eller sine 500 Slettedaler tilbage; i alle Fald formener han, at hverken Sorenskriverens eller Lagmandens Dom bør være ham, som ukaldet, til Præjudits. Da Schl. har anket over ulige Deling, foreslaar Colstrup enten at overtage den yngre Søsters (S.s sal. Frues) Lod eller den ældre Søsters, Fru Inger Reichweins, og derpaa tilsvare Schlösser, hvad Retten maatte tilkjende ham. Paa S.s Vegne indgav P. Børgesøn Svar herpaa, dat. Christiania 20. April 1705, hvori Sagens Gang fremstilles, som ovenfor gjengivet, hvorhos det fremhæves, at Lagmandskjendelsen

¹⁾ N. Rigsarch., Retsprot. Nr. 460, fol. 18—26.

²⁾ Saavidt sees, er det her Gaardene Skjefstad, Hoel, Gaarløs og Skara Sagen gjælder, se Overhofr. Votprot. 1705, fol. 40 f. Gaarder og Kvigstad havde G. v. Sorgen i 1686 gjort Paastand paa (N. Rigsarch. Yngre Dipl. Saml. 19. Juni 1688),

klart nok har vist, hvorfor Provsten ikke kan høres med sin Stævning, da Overretterne ikke kunne paadømme, hvad der ikke har været paadømt ved Underretten, idet han savner Hjemthingsdom for den omtvistede Transport, ligesom ogsaa denne er foretagen, før hun havde faaet sin Lodseddel i Hænde, paa hvad Gods hun skulde have, og efter at Schl. paa Skiftet efter hendes Moder havde fremsat sin Fordring. S. er ved Colstrups Citation hindret i sin Indførsel i Godset og gjør derfor Paastand paa Stadfæstelse af Lagthingsdommen, Indførselens Fremme og en Erstatning af 200 Rdlr. Saavel ved Overhofrettens Dom af 23. April 1705 som senere ved Høiesteret fik Schløsser Medhold, og 28. Mai 1707 holdtes endelig den tidligere standsede Indførselsforretning ved de af Lagmanden allerede første Gang opnævnte Commissarier, Sorenskriverne Nils Hedemark og Christian Sommerfeldt, i hvilken Anledning Colstrup atter 7. Marts 1708 erholdt Statholderstævning over dem og Oberstlieutenant Schløsser til at møde for Overhofretten, idet han formener, at Dommene ere extendede til at angaa hans Gods, medens de kun angik Gjældsforholdet mellem Fru Inger Reichwein og Schløsser, hvorfor han haaber Executionsforretningen underkjendt og Godset sig restitueret. (Anvist for Hedemarch paa Samsal og Sommerfeldt paa Hun 13. og 14. Marts 1708, for Schløsser paa Frederikssten 28. Marts). Da Forholdet er det samme, som ovenfor omtalt under Hans Henrich Reichwein (se S. 93), faar Sagen 10. Decbr. 1708 samme Udfald for Overhofretten, der henholder sig til sin Dom af 23. April 1705, stadfæstet af Høiesteret 3. Juli 1706, der giver Oberstlieutenant C. Schløsser Medhold¹⁾. Ikke længe efter er formentlig Fru Inger Reichwein død, da hun ikke senere er fundet omtalt.

George Elisabeth Reichwein var født 22. August 1662, maaske paa Aker i Vang Sogn (Hedemarken), og døde 8. Marts 1699. Da hun knapt var 5 Aar gammel ved Faderens Død, er hun opdraget hos Moderen, først paa Aker og siden paa Kobbervigen ved Strømsø, som dennes anden Mand kjøbte 1672. — 2. Octbr. 1681 blev hun i Sande Sogn gift med daværende Capitain Conrad

¹⁾ N. Rigsarch., Overhofrettens ovenfor citerede Protocoller og Documenter.

Schlösser ved det nationale Agershusiske Infanteri-Regiment, der var født i Duisburg i Cleve 20. Juni 1639 og Søn af Hessisk Krigscommissair Arnhold S. og Adelheid Hasselmann, der begge døde i Aaret 1671. Sønnen er uden Tvivl kommen til Norge med de udenlandske hvervede Tropper i Gyldenløvefeiden og er i alle Fald 1680 Capitain ved ovennævnte Regiment; han nævnes i Presten til Karreby, Hr. Severin Pedersson Strøms, Antegnelser om Beleiringerne af Bahus¹⁾ som Deltager i Feldttoget der i Lenet, idet han beretter, at 27. Octbr. 1677 en liden Trop Nordmænd faldt ind i Karreby Sogn og rykkede forbi „Byn Højer“. Veien toges gennem Romelanda, hvor de fratog Nedskriveren 2 Heste. Deres Anfører hed „Sløser“. Han var da Capitain ved Vesterlenske Regiment og hørte i Octbr. 1677 til Marstrands Garnison. Ved Krigens Slutning 1679 er han formodentlig kommen til Agershusiske Regiment, hvor han 17. Novbr. 1687 avancerede til Major og 23. August 1704 til Oberstlieutenant; 8. Mai 1706 blev han udnævnt til Commandant paa Frederikssten. Han afgik ved Døden 26. Septbr. 1709 og blev begravet i Agers Kirke ved Christiania. Allerede 8. Marts 1699 døde Fru George Elisabeth Reichwein, og Aaret efter, 5. Novbr. 1700 (ikke 1705), blev C. Schlösser gift paa Bragerne med Maria Feyga af Kjøbenhavn, der var Enke efter Nicolay Jantzen Arff, Commerceraad, Directeur i Ostindiske Compagni og Assessor i Høiesteret (f. 1646, † 1698), med hvem hun var bleven gift i Amsterdam 7. Juli 1677, og som ogsaaa havde været gift tidligere i Amsterdam 1670 med Judithe Raillard (f. 1649, † 1671 i Kjøbenhavn). Oberstlieutenant Schlössers Enke, Fru Maria Feyga, døde i Pesten i Kjøbenhavn 22. Juli 1711, 50 Aar gammel, og blev begravet i Petri Kirke. Med hende fik Schlösser 4 Stifbørn, men synes ikke selv at have havt Børn i dette Ægteskab, hvorimod han med G. E. Reichwein skal have havt 10 Børn, af hvilke de 8 kjendes, men kun 4 af dem bleve voxne²⁾).

¹⁾ A. E. Holmberg, Bohusläns Historia och Beskrifning (1. Udg.) III, S. 499.

²⁾ Se Lengnicks Stamtavler over Familierne Arff og Schlösser. Fru Maria Feyga bruger 1710 et Segl, hvori en halv Lilie, voxende af et Hjerte; paa Hjelmten en halv Lilie, ledsaget af Bogstaverne M. F. (N. Rigsarch., Personalia, Schlösser).

Fru George Elisabeth Reichwein havde ved Skiftecontracten af 26. Mai 1668 i Fædrenearv faaet 1000 Rdlr. og 1672 efter efter Søstrene Gertrud Karina R. og Sophia Amalia R. c. 146 Rd., hvilket med Renter af førstnævnte Sum fra 1681 og af sidstnævnte fra 1673 ved Opgjørelsen i 1691 beregnedes tilsammen til c. 1888 $\frac{1}{2}$ Rd., hvoraf Schløsser siden 6. Octbr. 1681 (4 Dage efter Brylluppet) til forskjellige Tider havde oppebaaret c. 1769 Rd., saa at han 1691 havde tilgode c. 119 Rd. Hvad han forøvrigt maatte prætere paa egne eller Medarvingers Vegne, havde han at søge ved Svigermoderen Fru Inger Rytters Værnething¹).

De langvarige Skifter efter hans Hustrues Stiffader, Generaladjutant N. Silberstein, og Svigermoderen, Fru Inger Rytter, foranledigede forskjellige Tvistigheder, der affødte Processer, hvoraf Schløsser ogsaa fik sin Part. De verserede dels mellem Slægtens egne Medlemmer, dels mellem disse og Provsten Jens Colstrup, Sogneprest til Nes paa Romerike, der søgte at gjøre Indførsel i en Del af deres Arvegods paa Thoten, hvilket imidlertid ved de endelige Høiesteretsdomme af 11. og 12. Marts 1711 ikke bifaldtes, idet Schløssers Bo beholdt dette for hans gjorte Forskud til Svogeren Hans Henrich Reichwein og Svigerinden Fru Inger Reichwein mod at holde Colstrup skadesløs for hans udlagte Penge. Da Sagerne ere omtalte ovenfor under de nævnte Slægtninges Biographier, skulde de her ikke nærmere berøres²).

Skjønt Oberstlieutenant Schløsser var død 1709 og hans Enke 1711, var Dødsboet endnu ikke afsluttet i 1713, da Skiftecommissionen dog endelig besluttede sig til at sælge Godset paa Thoten, idet Skjefstad nu afhændedes for 170 Rd. og Hoel for 150 Rd. til Opsidderne, efter at to Auctioner vare afholdte. To Garløgsgaarde havde Schløsser selv solgt til Opsidderne. Imidlertid indtraf forskjellige Dødsfald blandt dem, der havde med Boets Midler at gjøre, derpaa fulgte det Svenske Indfald i Landet m. m., saa at Boets endelige Afslutning først fandt Sted 24.

¹) N. Rigsarch., Personalialia, Reichwein.

²) Jfr. ogsaa (Norsk) Hist. Tidsskr. 3. R. V, S. 425.

April 1720. De dalevende Børn vare en Søn og to Døtre, der tilsammen arvede c. 173 Rd. og et Par uvisse Fordringer¹⁾.

Christiana Reichwein, Generalmajor Georg R.s yngste Datter, er født i 1660-Aarene (efter 1662) og er efter Faderens Død 1667 opvoxet i Moderens og Stiffaderens, Generaladjutant Nicolaus Silbersteins, Hus (fra 1672 Kobbervigen ved Strømsø). Paa det lange Skifte efter denne (1678—86) omtales hun oftere, og ved den endelige Afslutning deraf i Januar 1686 angives hendes Arvelod til c. 1687^{1/2} Rd. Da var hun endnu ugift, men i Novbr. s. A. siges hun at være gift med Lieutenant *Matthias Maaneskiold*, der paa Revaa Thingstue i Sande 22. Novbr. nævnte Aar lod thinglyse et Kjøbebrev, som hans Værmoder, Fru Inger Rytter, havde givet ham paa sin Andel af Nordby i Skouger Annex, nemlig 1 Skippund Salt med Bygsel over hele Gaarden²⁾. Han var en Søn af Peder Maaneskiold til Vesjø (Vese i Bro Sogn) i Bahus Len, der kaldes „Oberst og Commandant paa Bahus Slot“, og Karen Matsdatter Bagge³⁾. De nævnte Titler ere altfor høie, men ved Bahus var han tilstede under den Svenske Feide og faldt der, formentlig 1677, hvorfor Statholder U. F. Gyldenløve ansatte Sønnen Matthias M., der var opkaldt efter Morfaderen, og da havde mistet Fædrenegodset, i den norske Armee⁴⁾. Han forekommer 1680 som Fændrik ved Bergenhusiske Regiment og blev 1683 eller 84 Lieutenant ved Livcompagniet af samme Regim. 7. April 1685 kom han i samme Egenskab til de gevorbne Dragoner under Oberst Chr. Fr. Marschalck og 1690 til de nationale Dragoner, der 1693 forenedes med de gevorbne under samme Chef. 26. August 1707 erholdt han Capitains Charakter af Dragonerne, blev virkelig 24. Mai 1710 og fik 2. Januar 1712 Guldalske Compagni ved Brigadier Halcks Nordenfjeldske Dragoncorps, hvilket Compagni han ifølge kgl. Tilladelse 16. Mai 1716 afstod til Lieutenant Peder Collin

¹⁾ N. Rigsarch., Personalia, Schlösser.

²⁾ N. Rigsarch., Retsprot. for Jarlsbergs Grevskab 1685—86 (Nr. 1412) fol. 110.

³⁾ Personalhist. Tidsskrift 1. R. II, S. 47—52.

⁴⁾ Medelt af Oberstlieutn. J. C. V. Hirsch efter en Ansøgning fra Sønnen Major Peter M. blandt refer. Sager for 1731 i Danske Rigsarch.

ved Oberst J. W. Øttkens nationale Dragonregiment¹⁾. Han var allerede Enkemand 1688²⁾ og blev formentlig i Slutningen af 1690-Aarene gift anden Gang med Anne Sophie Pedersdatter (Kraft)³⁾, med hvem han, foruden Datteren Karina⁴⁾, der formentlig er født i Slutningen af 1690-Aarene, havde følgende Børn, der alle ere døbte paa Bragernes: 1. Peter M., døbt 15. Mai 1700 (Moderen introduceret 18. Juni); han døde som Major 15. Juni 1742, efterladende en Datter Matthea Sophia M.⁵⁾ 2. Christiana Sophie M., døbt 22. August 1702 (Moderen introd. 29. Septbr.). 3. Ernst M., døbt 17. Marts 1705 (Moderen intr. 4. Mai). Han begravedes 6. April s. A. Kl. 12. 4. Kirstine Marie M., døbt 28. April 1706 (Mod. introd. 2. Juni). 5. Jens M., døbt 24. Septbr. 1706 (Moderen intr. 9. Novbr.). Han forliste paa en Reise til Kjøbenhavn 1739. 6. Woldemar M., døbt 15. Septbr. 1710 (Moderen intr. 17. Octbr.).

Som de fleste af de Reichweinske Svigersønner og Børn kom ogsaa M. Maaneskiold i Proces med sin Svigermoder angaaende Arven efter Georg Reichwein. Sagen synes at være begyndt ikke ret længe efter hans Giftermaal med Christiana R., idet han mente ikke at have faaet, hvad der burde tilfalde hende, medens Fru Inger Rytter paastod at have Prætensioner paa ham. Sagen gik lige til Høiesteret, hvor M. Maaneskiold synes at have vundet, idet han fra Tom ved Jarlsberg 4. Marts 1691 tilskriver Amtsforvalter Jørgen Olsen (Mandal) i Jarlsberg, at Høiesteretsdommen ikke tillader hende videre at tale paa hans Sag, og da han fornemmer, at hun har bortført sit Løsøre og Gods fra Kobbervigen, har han ansøgt Statholderen om at maatte lade gjøre Execution hos hende, da hun var først i Christiania By og siden paa Hovedstangen, hvorpaa han havde faaet naadigst Resolution. Slotsfogden vil dog ikke gjøre Execution, før det

¹⁾ N. Rigsarch., Personalialia, Maaneskiold.

²⁾ 16. April 1688 døbttes paa Bragernes hans Tjenestepige Inger Eriksdatters uægte Datter Kirstine, til hvem han udlagdes som Fader.

³⁾ Personalhist. Tidsskr. 3. R. II, S. 265.

⁴⁾ Ibid. 1. R. II, S. 49.

⁵⁾ Ibid. 1. R. II, S. 47. Hun døde 7. Janr. 1798 vistnok som den sidste af Navnet, gift med Capitain Peter Rasch, † 1799.

viser sig, at der intet findes til hans Betaling paa Kobbervigen. Til en saadan Besigtigelse udbeder derfor M. sig Amtsforvalterens Hjælp. Samme Dag paalægger nu denne fra Jarlsberg Lensmanden at foretage den nævnte Undersøgelse paa Kobbervigen og andensteds i Jurisdictionen efter Midler til Dommens Fyldestgjørelse. 6. Marts var Lensmanden med 2 Lagrettesmænd paa Kobbervigen, som var brugt af Erik Bjørnsen Skomager i det forløbne Aar 1690 til Helmings med Fru Inger Rytter, der allerede havde faaet sin Andel. Vel var der endnu nogle Creaturer og nogle Kister med Løsøre paa Kobbervigen, men hendes Tjener Christen Kierulf oplyste, at hun havde medtaget til Christiania en hel Del andet Løsøre, medens Gediche, sal. Søren Pedersens, havde bekommet det meste Kobber og Husgeraad i Udlæg efter Dom. Paa Avlsgaarden Heinsrud fandtes kun noget Hø. Forbud mod at bortføre noget fra Gaarden nedlagdes.

I April 1692 omtales en Sag mellem Lieutenant Maaneschiold og Vagtmesteren Anders Andersen Hof, men Sammenhængen hermed er paa Grund af manglende Materialier for Tiden ikke nærmere kjendt¹⁾. Om Maaneschiolds Uenighed med sin Svoger Hans Henrich Reichwein angaaende M.s Arvegods Vese i Bahu Len og med Søsteren Margrete M., Hans H. Reichweins Hustru, om Skarstad sammesteds er talt ovenfor under hans nævnte Svoger. Det er selvfølgelig dette „adelige Gods paa Vigsiden i Norge, som siden er bleven confisqueret til den Svenske Crone, da Efterkommerne siden har levet under Dansk Regjering“²⁾. Af Matthias Maaneschiolds Søskende blev Andreas M. 1. Juli 1687 Sergeant ved det nye Infanteriregiment (under Oberstlieutn. Paul Mathiesen), men dimitteredes igjen 18. August 1688. (Sluttet).

¹⁾ N. Rigsarch., Stath. Suppl. Prot. 1692—99 Nr. 126 og 224 for 1692.

²⁾ Personallhist Tidsskr. 1. R. II, S. 52.